

Raport o stanie Gminy Liniewo

za 2018 rok

Podstawa prawna: zgodnie z art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym Wójt co roku do dnia 31 maja przedstawia radzie gminy raport o stanie gminy. Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy oraz budżetu obywatelskiego.

I. Wstęp

Realizując obowiązek ustawowy przedstawiam raport o stanie gminy i działalności wójta za 2018 rok.

Każda gmina w zależności od swojej lokalizacji, historii i dokonań posiada swoją odrębną specyfikę kulturową, etniczną, przyrodniczą i gospodarczą.

II. Informacje ogólne

Gmina Liniewo położona jest w centralnej części województwa pomorskiego, w powiecie kościerskim (około 50 km od centrum Gdańska). Posiada w zasadzie charakter rolniczo - turystyczny, W skład ww. samorządu wchodzi 16 sołectw, składających się z 22 miejscowości.

Na koniec 2018 roku gminę zamieszkiwało 4641 osób. Oświata gminna na koniec 2018 roku składała się z czterech szkół : Szkoła Podstawowa w Głodowie z punktem przedszkolnym, Szkoła Podstawowa w Wysinie z punktem przedszkolnym, Zespół Oświatowy w Liniewie w skład którego wchodzi szkoła podstawowa, klasy gimnazjalne i przedszkole oraz Zespół Oświatowy w Garczynie, w skład którego wchodzi szkoła podstawowa i przedszkole.

Oprócz oświaty mocno rozwinięta jest także działalność Ochotniczych Straży Pożarnych. Działalność OSP skupiona jest w czterech jednostkach z tego dwóch w systemie krajowym (Wysin i Liniewo).

Wysoka atrakcyjność krajobrazowa, kulturowa, silne tradycje rolnicze oraz centralna lokalizacja w województwie pomorskim stwarzają szansę rozwoju w tej gminie turystyki sieciowej, lokalizacji i rozwoju działalności gospodarczej związanej z rolnictwem, energią odnawialną, wydobywaniem gazu łupkowego oraz budownictwem.

W gminie zlokalizowany jest także teren inwestycyjny Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Sopocie. Obejmuje on 18,4 ha gruntów przeznaczonych pod inwestycje z branży: budowlanej, przetwórstwa rolno-spożywczego, budownictwa i wyrobów z drewna oraz odnawialnych źródeł energii. W 2010 roku obszar gminy został objęty także tzw. Doliną Logistyczną. Jest to inicjatywa mająca na celu powstanie Europejskiej Subregionalnej Strefy

Funkcjonalnej „Dolin Logistycznych”. Inicjatywą tą objętą zostały miasto Gdynia, Rumia, Reda, Wejherowo, Gmina Kosakowo, Wejherowo oraz Liniewo.

Na koniec 2018 roku zarejestrowanych było 223 podmiotów gospodarczych osób fizycznych i prawnych.

Wykaz ilości mieszkańców wg / miejscowości stan na dzień 31 grudnia 2018r.

Kod terytorialny	Miejscowość	Mieszkańcy		
		stali	czasowi	razem
2206052	BUKOWE POLE	32		32
2206052	CHRÓSTY WYSIŃSKIE	190	3	193
2206052	CHRTOWO	51		51
2206052	DEKA	54		54
2206052	GARCZYN	275	7	282
2206052	GŁODOWO	487	4	491
2206052	IŁOWNICA	241	5	246
2206052	LINIEWO	1110	14	1124
2206052	LINIEWSKIE GÓRY	116		116
2206052	LUBIESZYN	257	12	269
2206052	LUBIESZYNEK	64		64
2206052	MESTWINOWO	10		10
2206052	MILONKI	37		37
2206052	ORLE	551	5	556
2206052	PŁACHTY	102		102
2206052	RÓWNE	40		40
2206052	RYMANOWIEC	57	1	58
2206052	SOBĄCZ	217	3	220
2206052	STARY WIEC	99	2	101
2206052	STEFANOWO	32	3	35
2206052	WYSIN	556	4	560
Ogółem	21	4578	63	4641

Źródło: opracowanie własne

III. INFORMACJE FINANSOWE

Budżet Gminy Liniewo na 2018 rok został uchwalony Uchwałą Nr XXXI/267/2017 Rady Gminy Liniewo z dnia 28 grudnia 2017 roku. Na koniec 2018 roku, po zatwierdzeniu zmian w trakcie roku, budżet przedstawiał się następująco:

Dochody Gminy ustalono w kwocie	25.449.408,04 zł
w tym: dochody bieżące w wysokości	23.977.415,55 zł
dochody majątkowe w wysokości	1.471.992,49 zł
Wydatki Gminy ustalono w kwocie	30.878.284,04 zł
Wydatki bieżące w wysokości	23.959.083,55 zł
Wydatki majątkowe w wysokości	6.919.200,49 zł

Ustalono przychody budżetu gminy w wysokości 5.871.696,00 zł
Rozchody w wysokości 442.820,00 zł

WYKONANIE DOCHODÓW

Z przeprowadzonej analizy wykonanych dochodów wynika , iż kwota wykonania dochodów w wysokości 25.358.292,45 zł stanowi 99,64 % planu.

Otrzymane dochody uzyskano z następujących źródeł pochodzenia :

- dochody własne w kwocie 6.220.984,97 zł stanowią 24,53 % wykonanych dochodów
- dotacje w kwocie 10.247.076,48 zł stanowią 40,41 % wykonanych dochodów
- subwencje w kwocie 8.890.231,00 zł stanowią 35,06 % wykonanych dochodów

OCENA DOCHODÓW

Dochody budżetowe Gminy Liniewo to ogólny obraz jej zasobności. W procesie kształtowania kierunków wydatkowania ważnym jest, jaką bazą dochodową dysponuje samorząd oraz jaka jest jej stabilność i struktura. Takie spojrzenie pozwala na podejmowanie trafniejszych i bezpiecznych dla funkcjonowania jednostki samorządu decyzji, dotyczących w szczególności okresów przyszłych w jej działalności. Oceny struktury dochodów danej jednostki samorządu terytorialnego można dokonać w oparciu o wskaźniki struktury, czyli udziału w dochodach lub ich grupach.

Ocenę dochodów własnych Gminy Liniewo za 2018r, dokonać i zobrazować można poprzez wskaźniki udziału dochodów własnych w dochodach ogółem.

Wskaźnik udziału dochodów własnych ogółem w dochodach budżetu ogółem, który obrazuje wielkość, a w układzie oceny dynamicznej w czasie – dynamikę zmian w wielkości dochodów własnych w strukturze dochodów ogółem przedstawia się następująco:

$$WDw = \frac{Dw}{Do} \times 100$$

gdzie:

WDw- wskaźnik udziału dochodów własnych w dochodach ogółem,

Dw – dochody własne ogółem – 6.220,984,97,

Do – dochody budżetu ogółem – 25.358.292,45.

$$WDw = 24.53 \%$$

Ww. wskaźnik udziału dochodów własnych ogółem w stosunku do dochodów budżetu ogółem mówi o zbyt małych, niskich dochodach własnych ogółem (24.53%) budżetu Gminy Liniewo. Wartości tego wskaźnika świadczą także o słabo rozwiniętym potencjale gospodarczym małych i średnich firm. Wynik ten jest także pochodną rolniczego charakteru gminy (niskie dochody własne – podatek rolny).

WYKONANIE WYDATKÓW

Plan wydatków na dzień 31.12.2018 roku wyniósł 30.878.284,04 zł , natomiast wykonanie 27.359.780,44 zł , co stanowi 88,61 % planowanych wydatków.

OCENA WYDATKÓW

Wydatki JST można klasyfikować według rozmaitych kryteriów: charakteru prawnego zadań JST, podmiotu, przedmiotu czy rodzaju zadania. Podstawowym kryterium podziału wydatków JST jest kryterium charakteru prawnego zadań JST. Wydatki budżetowe są instrumentem polityki budżetowej danego samorządu. Według tego kryterium wydatki gmin dzieli się na zadania własne, zlecone i powierzone.

Ocenę struktury wydatków Gminy Liniewo, tym samym zadań jakie ona realizuje, można dokonać w oparciu o wskaźniki struktury, które mogą z kolei – w zależności od przyjętego poziomu oceny – obrazować ogólniejszy bądź bardziej szczegółowy przekrój struktury wydatków Gminy Liniewo. Szczególnie istotna jest struktura rodzajowa wydatków realizowanych przez gminę ze względu na fakt, iż przede wszystkim to realizacja zadań jest przedmiotem podstawowych ocen i analiz, jakie są dokonywane w jednostkach samorządu terytorialnego.

Ocena struktury realizowanych zadań z punktu widzenia ich charakteru może być zaprezentowana w następujący sposób:

Wskaźniki udziału zadań bieżących i majątkowych w wydatkach ogółem Gminy Liniewo w 2018r :

1.

$$WBnO = \frac{WBn}{Wo} \times 100$$

$$WMnO = \frac{WMn}{Wo} \times 100$$

Gdzie:

WBnO – wskaźnik udziału wydatków bieżących w wydatkach ogółem

WMnO – wskaźnik udziału wydatków majątkowych w wydatkach ogółem,

WBn – wydatki bieżące

WMn – wydatki majątkowe, inwestycyjne

Wo – wydatki ogółem

Powyższe wskaźniki obrazują ogólną strukturę wydatków bieżących i majątkowych budżetu Gminy Liniewo Ich podstawowe zadanie to przekazanie ogólnych informacji o proporcjach poszczególnych rodzajów wydatków odpowiednio do rodzajów zadań wykonywanych przez jednostkę samorządu terytorialnego.

Wskaźnik **WBnO = 80,71 %**

Wskaźnik **WMnO = 19,29 %**

OCENA POZIOMU INWESTYCJI GMINNYCH

Zadania realizowane w sektorze publicznym, w tym w jednostkach samorządu terytorialnego, służą przede wszystkim zaspokajaniu potrzeb społeczeństwa. Z punktu widzenia jednostki samorządu celem jest dana społeczność lokalna lub regionalna.

Inwestowanie środków publicznych nakłada szczególny obowiązek oceny każdego z przedsięwzięć realizowanych w jednostkach samorządu terytorialnego i to nie tylko z punktu widzenia doraźnych i bieżących korzyści, ale także tych, które są oczekiwane w przyszłości. Ujęcie nakładów i efektów związanych z realizacją zadań w jednostkach samorządu terytorialnego pozwala na pełne i kompleksowe spojrzenie związane z planowanymi do realizacji przedsięwzięciami, w tym przede wszystkim z którymi związane są planowane do poniesienia nakłady inwestycyjne. Często w praktyce widzi się tylko problem budowy i

skupienie się tylko na fazie inwestycyjnej przedsięwzięcia, co z punktu widzenia całego okresu wykonywania zadań jest fazą najprostszą i występującą jednorazowo. Cały natomiast okres eksploatacji i uzyskania zakładanych korzyści jest fazą zdecydowanie bardziej złożoną.

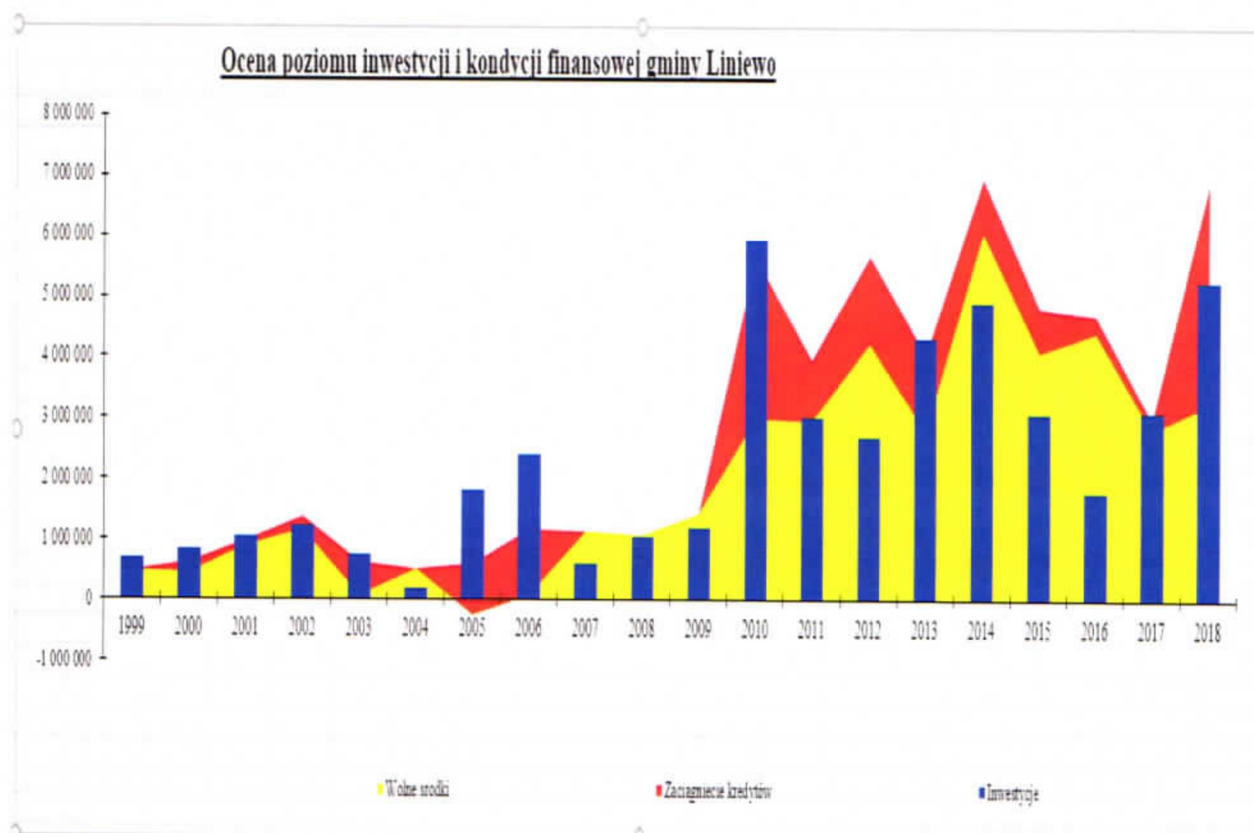
Przechodząc do właściwej oceny poziomu inwestycji Gminy Liniewo można wyrazić ją wartościowo w następujący sposób:

Poziom inwestycji komunalnych w latach 2016 – 2018 w mln zł

Rok/ inwestycje	2016	2017	2018
Wydatki inwestycyjne	1.79	3.12	5.28

Źródło: opracowanie własne

Ocena poziomu inwestycji i kondycji finansowej gminy Liniewo w latach: 1999 do 2018 w mln zł

Źródło: opracowanie własne

Oceniając poziom inwestycji Gminy Liniewo na przestrzeni lat 1999 do 2018 wyraźnie widać cykliczność jego wzrostu i obniżenia poziomu. Fluktuacja ta wynika nie tylko z kumulacji środków finansowych przez gminę na okoliczność wykonania konkretnych inwestycji, ale

przede wszystkim wynika to z konieczności przygotowania niezbędnej dokumentacji projektowej, uzyskania stosownych zgód i pozwoleń, uspołecznienia i akceptacji lokalnej społeczności oraz rady gminy, wyjaśnienia wszystkich niejasności i zaszłości majątkowych oraz procedur i terminów uzyskania, podpisania oraz realizacji tych inwestycji.

Rozpatrując inwestycje gminy Liniewo od 1999 roku widać powolny lecz stabilny wzrost do 2002r. w którym w wyniku wyborów samorządowych następuje całkowita zmiana władzy wykonawczej /wójta/ oraz władzy uchwałodawczej (rady gminy). W wyniku ukonstytuowania się nowych władz następuje też zmiana polityki oraz strategii rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. Widać to po wartościach cyklicznego wzrostu inwestycji komunalnych w drugiej połowie kadencji (lata 2005, 2006) lub na sam koniec kadencji w przypadku inwestycji historycznie największych, wymagających dużo większego nakładu pracy, przygotowań, kumulacji kapitału oraz specjalistycznych szkoleń. Cykliczność występowania wzrostu poziomu inwestycji w samorządach lokalnych jest rzeczą naturalną i zdrowym wyrazem funkcjonowania finansów gminy. Utrzymywanie zbyt wysokiego poziomu inwestycji w stosunku do możliwości budżetowych może być bardzo niebezpieczne dla finansów gminnych ze względu na płynność finansową, poziom zadłużenia oraz wypłacalność danej jednostki samorządu terytorialnego.

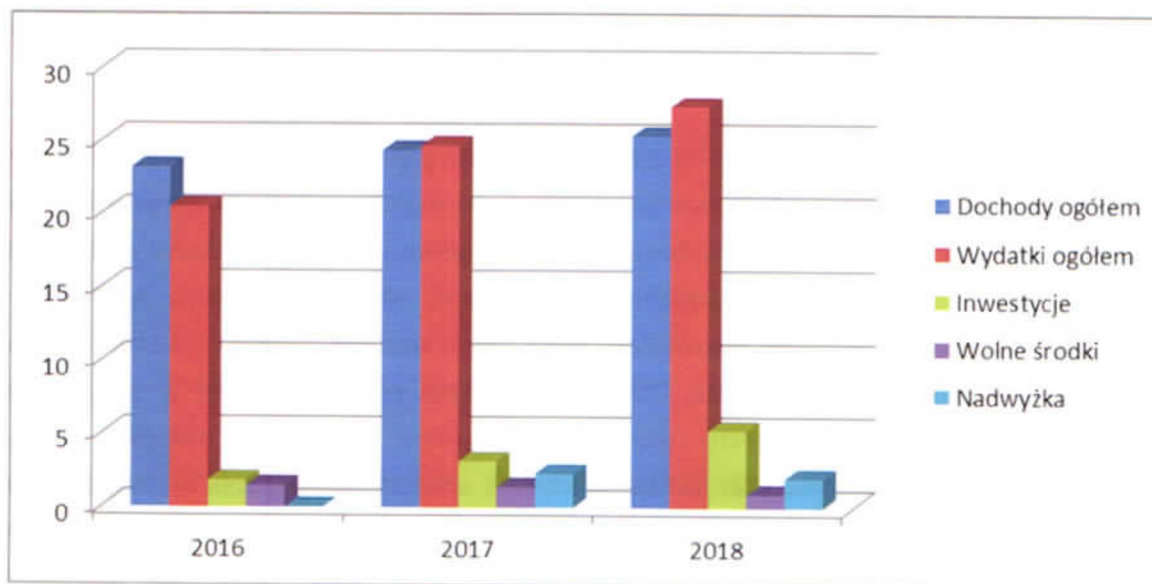
Dla porównania stan finansów gminy - struktura budżetu Gminy Liniewo w latach od 2016 do 2018r. (w mln zł)

Struktura budżetu Gminy Liniewo w latach od 2016 do 2018r. (w mln zł)

Rok	2016	2017	2018
Dochody wykonanie ogółem	23.15	24.34	25.35
Wydatki wykonanie ogółem	20.45	24.65	27.36
w tym wydatki inwestycyjne	1.79	3.12	5.27
Wolne środki	1.45	1.35	0.90
Nadwyżka	-	2.28	1.97

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetów Gminy Liniewo w latach: od 2016 do 2018 r.

Struktura budżetu Gminy Liniewo w latach 2016 do 2018r. (w mln zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Liniewo za 2016,2017i 2018 r.

OCENA POZIOMU NADWYŻKI, DEFICYTU I DŁUGU

Wielkość deficytu/nadwyżki powinna być określana dla projektu budżetu, uchwały budżetowej na kolejnych etapach wykonywania budżetu. Różnica między kwotą dochodów a kwotą wydatków nazywana jest:

- deficytem, gdy jest ujemna,
- nadwyżką, gdy jest dodatnia.

Deficyt nie oznacza, że jednostce brakuje środków na realizację wydatków i nie wskazuje na złą sytuację finansową gminy, powiatu czy województwa. Różnica między dochodami a wydatkami budżetu jednostki samorządu terytorialnego stanowi odpowiednio nadwyżkę budżetu jednostki samorządu terytorialnego albo deficyt budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Deficyt pojawia się przede wszystkim w sytuacji, kiedy wydatki inwestycyjne nie mogą zostać pokryte z bieżących wpływów. Często w praktyce zdarza się, że jednostka posiadając do wykorzystania środki z poprzednich okresów (nadwyżka, wolne środki) zwiększa na dany rok wydatki, by zbilansować w projekcie obie strony budżetu.

Jeśli w projekcie pojawia się nadwyżka, to należy wskazać jej przeznaczenie. Jeśli nadwyżka ujawni się po zakończeniu roku, to należy ją rozdysponować w kolejnym roku. Występowanie nadwyżki nie jest jednoznaczne z posiadaniem przez jednostkę dobrej kondycji finansowej. Jednostki sektora finansów publicznych nie są podmiotami, które

działają w celu osiągnięcia zysku. Nadwyżka może świadczyć o konieczności podejmowania kroków przyczyniających się do wygospodarowania środków na spłaty zaciągniętych kredytów.

Poziom dług jest najważniejszym czynnikiem oddziaływującym na sytuację finansową JST, zarówno z punktu widzenia możliwości finansowania działań rozwojowych, jak również obowiązku jego spłaty. Wysokość spłaty rat długu w roku budżetowym ma bezpośredni wpływ na płynność finansową jednostki, którą określa się jako zdolność do terminowego regulowania zobowiązań bieżących.

Różnica w pojęciach dług i deficyt polega na tym, iż deficyt dotyczy zadłużenia w danym roku budżetowym a dług dotyczy perspektywy dłuższej niż jeden rok. Dług więc rozpatrywany jest na podstawie zobowiązań wieloletnich z tytułu zaciągniętych pożyczek, kredytów lub innych tytułów dłużnych.

Wskaźnik poziomu deficytu i długu dla gminy Liniewo za 2018r.

L.p.	Rok	Wskaźnik poziomu deficytu w mln zł	Wskaźnik poziomu długu w mln zł
1.	2018	- 2.001.487,99	4.083.691,35

Źródło: opracowanie własne

Na dzień 31.12.2018 Gmina Liniewo posiadała zadłużenie w kwocie 4.083.691,35 zł

- z tytułu zaciągniętej pożyczki w NFOŚiGW w Warszawie na zadanie Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy w kwocie 136.000,00 zł
- z tytułu zaciągniętej pożyczki z WFOŚiGW w Gdańsku na zadanie pod nazwą budowę i wyposażenie PSZOK wraz z doposażeniem systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie gminy Liniewo w wysokości 180.000,00 zł.
- z tytułu zaciągniętej pożyczki z WFOŚiGW w Gdańsku na zadanie pod nazwą „Uporządkowanie Gospodarki ściekowej w Dece” w wysokości 145.850,00 zł.
- z tytułu zaciągniętego kredytu w Banku Gospodarstwa Krajowego z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego na 2018 r. w kwocie 3.339.940,00 zł.
- z tytułu zaciągniętej pożyczki w Banku Gospodarstwa Krajowego z siedzibą w Warszawie na wyprzedzające finansowanie kosztów kwalifikowalnych operacji realizowanej w ramach działania „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich” w wysokości 281.901,35 zł.

Obecne zadłużenie w stosunku do wykonanych dochodów budżetowych Gminy na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 16,10 % .

Efektywność finansowa, inwestycyjna i operacyjna

Podstawowym celem szeroko rozumianej oceny efektywności jest nie tylko pokazanie możliwości i źródeł finansowych wpływających na wielkość tzw. bazy dochodowej gminy, ale także pokazanie pewnych rezerw efektywnościowych w budżecie, strukturze majątkowej, organizacji i metodach zarządzania gminą .

1. Efektywność finansowa

a) Wskaźnik efektywności finansowej poziomu dochodu budżetu ogółem na mieszkańca

$$Edb = \frac{\text{dochody budżetu ogółem}}{\text{liczba mieszkańców}}$$

Podsumowując efektywność finansową w zakresie oceny wskaźnika efektywności finansowej poziomu dochodu budżetu ogółem na mieszkańca w przypadku gminy Liniewo wyniósł on :

$$Edb = 5.463 \text{ zł / mieszkańca,}$$

b) Wskaźnik efektywności finansowej udziału subwencji ogółem do dochodów własnych w %

$$Es = \frac{\Sigma \text{ subwencji ogółem}}{\Sigma \text{ dochodów własnych}} \cdot 100$$

$$Es = 142.90 \%$$

2. Efektywność Inwestycyjna

Wskaźnik efektywności inwestycyjnej udziału środków na inwestycje do dochodów własnych w %

$$Ei = \frac{\Sigma \text{ środków na inwestycje}}{\Sigma \text{ dochodów własnych}} \cdot 100$$

$$Ei = 84.82 \%$$

Wyższa wartość tego miernika mówi, że dany samorząd gminny działał na maksimum swoich możliwości budżetowych i operacyjnych, działając z dużą dozą determinacji i konsekwencji zarządzania menedżerskiego.

3. Efektywność operacyjna

Wskaźnik udziału środków z UE za rok 2018 do liczby mieszkańców w %

$$E_o = \frac{\Sigma \text{ wielkość pozyskanych środków z UE / rok}}{\Sigma \text{ liczby mieszkańców}} \cdot 100$$

$$E_o = 167,67\text{zł/ mieszkańca}$$

Ostatnim z ocenianych współczynników w zakresie efektywności operacyjnej był wskaźnik udziału środków pozyskanych z Unii Europejskiej w danym roku budżetowym w stosunku do liczby mieszkańców, wyrażony w PLN na mieszkańca. Miernik ten w jednoznaczny sposób informuje, że najwyższą efektywność operacyjną posiadała Gmina Liniewo, stosująca tzw. techniki i metody menedżerskiego zarządzania gospodarką finansową budżetu gminy. Wartość tego wskaźnika w przypadku 2018 roku wyniosła 167,67 zł na mieszkańca.

Wniosek z tego płynie jasny, iż samorządy gmin wiejskich, które stosują nowoczesne narzędzia i techniki zarządzania menedżerskiego oraz budują silną bazę tzw. dochodów własnych, osiągają wyższą efektywność gospodarki budżetowej oraz szybszy i silniejszy rozwój gospodarczy.

W Gminie Liniewo nie wyodrębniono w budżecie na 2018 rok budżetu obywatelskiego.

IV. STRATEGIE I PROGRAMY ROZWOJU GMINY

A. Polityka finansowa gminy

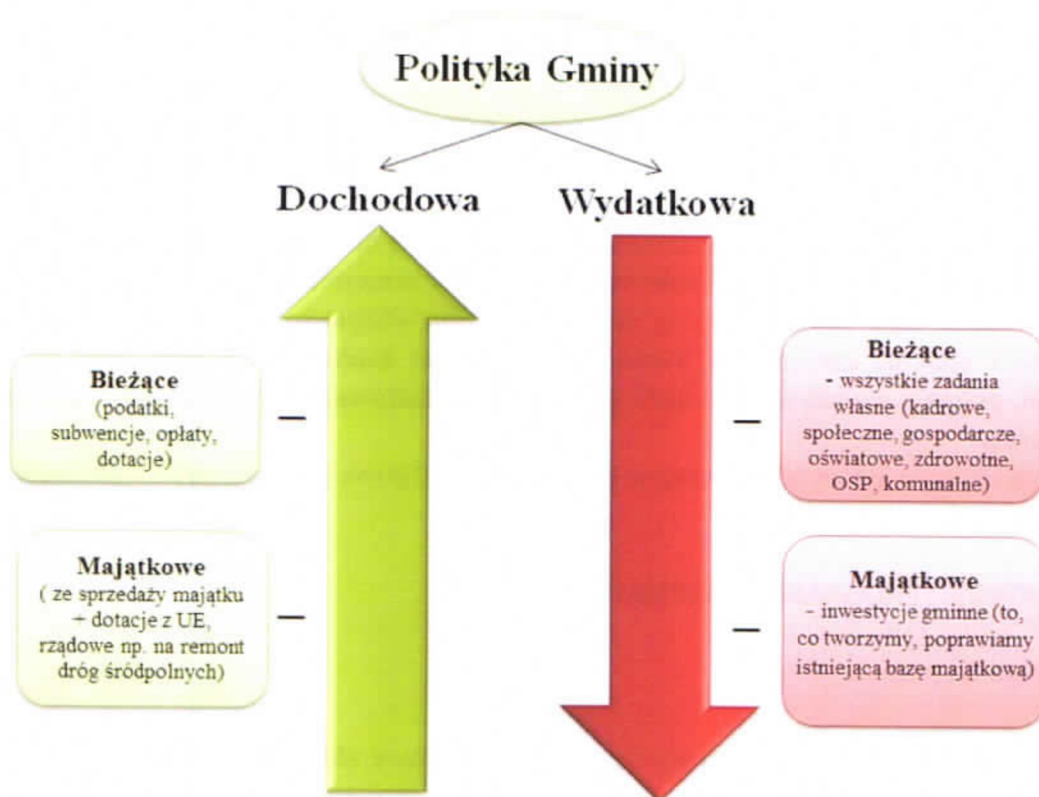
Umiejętne zarządzanie finansami gminy stanowi kluczowy element realizacji przyjętej przez władze gminy w planie budżetowym polityki budżetowej. Polityka ta zawiera w sobie cele strategiczne, gospodarcze i społeczne. Budżet sam w sobie jest instrumentem zarządzania, wykorzystania finansów dla osiągnięcia celów gospodarczych i społecznych. Budżet jako element polityki budżetowej odnosi się do

planowanych zadań o charakterze finansowym, dlatego zapisane w nim wartości dochodów i wydatków mają charakter prognozy finansowej i obarczone są ryzykiem niepełnej realizacji. Niezwykle istotna jest tzw. równowaga budżetowa zmierzająca do zbilansowanego zarządzania środkami finansowymi gminy, co z kolei stanowi klucz jej harmonijnego rozwoju.

Z tego też względu tak ważna jest racjonalizacja wydatków budżetowych pod kątem zapewnienia bezpieczeństwa realizacji podstawowych zadań własnych i zleconych gminie oraz wypracowania środków na rozwój społeczno-gospodarczy. Potrzeba prowadzenia polityki budżetowej przez gminę wynika nie tylko z jej ustroju prawno - konstytucyjnego, ale

nade wszystko ze służebnej roli i potrzeby zagwarantowania jak najwyższej jakości świadczonych usług w formie inwestycji infrastrukturalnych i społecznych (kulturalnych, sportowych, oświatowych i innych) dla jej mieszkańców. To właśnie uzyskanie jak najlepszej proporcji pomiędzy wydatkami na realizację zadań podstawowych (obligatoryjnych) a wypracowaną pulą środków na wydatki tzw. infrastrukturalne (infrastruktury technicznej i społecznej) stanowi o zapoczątkowaniu nie tylko procesu wzrostu, ale i rozwoju gospodarczego gminy. Szczególnie istotna jest efektywność wykorzystania środków publicznych

Polityka finansowa gminy:

Źródło: opracowanie własne

Sprawna działalność gminy to bez wątpienia umiejętność kształtowania i realizowania polityki budżetowej. Trudna sytuacja finansów publicznych i gospodarki kraju wymaga od władz samorządu gminnego koncepcyjnego, systemowego i efektywnego działania¹.

¹ Uchwała budżetowa Rady Gminy Liniewo z dnia 29 grudnia 2014r, na podstawie art. 30 ust 2 pkt oraz art 52 ust 1 i 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. 2013 roku poz. 594 z późniejszymi zmianami) s.4nn

B. Strategia Rozwoju Gminy Liniewo

W dniu 7 października 2005r. Rada Gminy Liniewo przyjęła uchwałę w sprawie:
Przyjęcia Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Liniewo.

W gminie Liniewo realizowana jest powyższa strategia obejmująca między innymi:

Cele rozwoju

Celem rozwoju gminy jest osiągnięcie stabilnego, trwałego, zróżnicowanego rozwoju, w którym byłyby zapewnione; zaspokojenie potrzeb mieszkańców, warunki umożliwiające wzrost poziomu życia oraz warunki umożliwiające zaspokojenie przyszłych potrzeb następujących pokoleń.

Realizacja tego celu wymaga:

- traktowania ochrony środowiska jako nierozłącznej części wszystkich procesów rozwojowych,
- zabezpieczenia znaczących w skali regionu wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych dla rozwoju turystyki specjalistycznej,
- rozwijania funkcji zgodnych z predyspozycjami środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Priorytety rozwoju

Priorytet 1. Rozwój kapitału ludzkiego oparty na wiedzy i przedsiębiorczości.

Priorytet 2. Restrukturyzacja i unowocześnienie gospodarki.

Priorytet 3. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności i spójności gminy.

Priorytet 4. Kreowanie wysokiej jakości życia.

Priorytet 5. Rozwój międzynarodowej współpracy gminy.

C. Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania gminy

- Uchwalono w dniu 8 lipca 2003 roku uchwałą Nr VIII/54/2003

- zmiana Studium dotycząca fragmentu terenu w obrębie Płachty została uchwalona przez Radę Gminy Liniewo uchwałą Nr XXXVI/231/2014 z dnia 29 stycznia 2014 r. Na etapie prowadzonych prac zmiany studium przeprowadzono ocenę jego aktualności.

Ogólne kierunki rozwoju i zalecenia wynikające ze Studium:

(1) Równoważenie rozwoju w odniesieniu do struktury zagospodarowania rozumiane jest jako rozwój zdolny do zaspokojenia potrzeb obecnych, w sposób nie naruszający możliwości zaspokojenia potrzeb przyszłych pokoleń, poprzez:

- zrównoważone użytkowanie zasobów przyrodniczych z zachowaniem pojemności i odnawialności środowiska przyrodniczego;
- zrównoważone gospodarowanie przestrzenią z zachowaniem elastyczności i sprawności funkcjonalnej;
- zrównoważoną organizację społeczeństwa z zachowaniem sprawiedliwego dostępu do zasobów środowiskowych i wzrostu dobrobytu;

- zrównoważony rozwój ekonomiczny z efektywnym wykorzystaniem energii i rozwojem infrastruktury;
 - zrównoważony system standardów urbanistycznych.
- (2) Planowanie i zarządzanie rozwojem przestrzennym w harmonii ze środowiskiem przyrodniczym i kulturowym oraz zachowanie tożsamości kulturowej miejscowości.
 - (3) Ukierunkowany rozwój gminy jako główny wyznacznik przyszłości z preferencją rozwoju wysokostandardowej turystyki, usług i rzemiosła towarzyszącego.
 - (4) Rozwijanie agroturystyki wykorzystującej znaczące w skali regionalnej walory przyrodnicze i kulturowe przestrzeni w oparciu o własne domy rolników oraz nie użytkowane pomieszczenia gospodarcze.
 - (5) Nawiązanie do „Systemu Turystyki Sieciowej” promowanej w Europie Bałtyckiej poprzez:
 - wykorzystanie dla celów turystyki sieciowej starych nasypów kolejowych
 - tworzenie szlaków rowerowych o znaczeniu krajowym i regionalnym wraz z całym systemem obsługi tego ruchu (pola namiotowe, biwakowe, farmy ekologiczne tworzące ofertę gastronomiczną itp.);
 - promowanie w środowisku młodzieżowym tej formy turystyki krajoznawczej przez organizację cyklicznych imprez sportowo – turystycznych o znaczeniu regionalnym, krajowym, a nawet międzynarodowym.
 - (6) Dopuszczenie koncentracji turystyki pobytowej w rejonach jeziornych, w sposób nie naruszający równowagi środowiskowej.
 - (7) Oszczędne gospodarowanie zasobami terenowymi polegające na racjonalizacji wykorzystania przestrzeni zainwestowanych i preferowanie zwartego rozwoju miejscowości kluczowych w zakresie ujawnionych możliwości rozwoju.
 - (8) Selektywny rozwój osadnictwa oparty na kompleksowych realizacjach miejsc pracy, zamieszkania, infrastruktury społecznej i technicznej w obrębie wyznaczonych stref.
 - (9) Kształtowanie lokalnych biegunów wzrostu wskazanych do wielofunkcyjnego rozwoju; pożądane cechy centrów wzrostu:
 - odpowiednia koncentracja liczby mieszkańców (zalecana wielkość 1500 osób),
 - wykształcone funkcje pozarolnicze,
 - wysokie wartości wskaźników wyposażenia w infrastrukturę techniczną,
 - dobra dostępność sąsiadujących miejscowości,
 - odpowiednie możliwości rozwoju.
 - (10) Stabilizacja liczby mieszkańców i zagospodarowania w miejscowościach poniżej 100 mieszkańców.
 - (11) Ograniczenie rozproszenia zabudowy.
 - (12) Racjonalne wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez:
 - re parcelację byłych terenów popegeerowskich;

- polaryzacje struktury agrarnej przez tworzenie dużych gospodarstw farmerskich (o preferowanej wielkości 20 - 30 ha) oraz małych, rodzinnych gospodarstw specjalistycznych;
 - wspieranie produkcji ekologicznej, zdrowej żywności z uwagi na bardzo wysoką pracochłonność tej produkcji;
 - tworzenie gospodarstw doświadczalnych, wzorcowych, związanych z rynkiem zbytu obszaru metropolitalnego.
- (13) Wspieranie przedsiębiorczości okołorolniczej poprzez:
- przetwórstwo rolno-spożywcze; wspieranie tworzenia małych form przedsiębiorczości okołorolniczej (grupy producenckie, domy składowe).
- (14) Równoważenie rynku pracy przez wspieranie rozwoju małego biznesu (firm rodzinnych) – inkubator rozwoju.

D. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

W przeważającej części plany miejscowe dotyczą zabudowy mieszkaniowej, letniskowej lub usługowej. Ponadto, w przypadku braku planów miejscowych, umożliwiono kształtować przestrzeń poprzez decyzje o warunkach zabudowy. Istniejące plany miejscowe, jak i wydane decyzje o warunkach zabudowy, w pełni zaspokajały potrzeby mieszkańców i wnioskodawców. W związku z powyższym uznano, iż nie ma potrzeby wprowadzania kolejnych zmian do istniejącego studium, jak również do istniejących planów miejscowych.

Do końca 2018 r. na terenie gminy Liniewo sporządzono 31 planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego oraz jedną zmianę istniejącego planu. W roku 2018 zatwierdzony został jeden plan miejscowy w miejscowości Sobącz o powierzchni 84,5 ha oraz prowadzono prace planistyczne w zakresie dwóch projektów planów miejscowych w Sobączu i jednego projektu planu w Liniewie o łącznej powierzchni 203 ha.

Obszar Gminy Liniewo objęty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego to 712,5 ha co stanowi 6,5 % powierzchni gminy Liniewo.

E. Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy

Obowiązujący wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Liniewo został uchwalony uchwałą Rady Gminy Liniewo Nr XLII/290/2014 z dnia 18 listopada 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. poz. 4378 z dnia 9 grudnia 2014 r.).

Zasoby mieszkaniowe, którymi dysponuje Gmina Liniewo pozwalają na minimalne zaspokojenie potrzeb lokalnych.

Na koniec 2018 r. Gmina Liniewo posiadała 20 lokali mieszkalnych w tym 14 lokali komunalnych i 6 lokali socjalnych o łącznej powierzchni użytkowej 988 m². W roku 2018 nie dokonano żadnej zmiany w zasobie mieszkaniowym.

Kwoty, które można planować na utrzymanie zasobów mieszkalnych gminy, pozwalają wyłącznie na ich zachowanie w stanie pozwalającym na ich użytkowanie, usuwanie niezbędnych do eksploatacji awarii. Podstawowym źródłem finansowania gospodarki mieszkaniowej w kolejnych latach będą wpływy z dokonywanych wpłat czynszów przez osoby zamieszkujące w lokalach na podstawie umów najmu. Z uwagi na bardzo niskie dochody gmina nie jest w stanie zaplanować z nich żadnych środków na gospodarkę mieszkaniową. W przypadkach, jeżeli trzeba będzie dokonać napraw albo remontów mieszkań dla zachowania stanu technicznego umożliwiającego ich dalsze zamieszanie, a wydatki na pokrycie dokonywanych napraw przekroczą wysokością wpływy z czynszów, gmina pokryje różnice ze środków zaplanowanych na inne cele.

Zasady polityki czynszowej ustala Rada Gminy Liniewo. Planuje się dokonanie podwyżek z częstotliwością 1 raz na rok. Podwyżki opłat nie będą przekraczały 25% w stosunku do roku poprzedniego.

F. Program opieki nad zabytkami

Program Opieki Nad Zabytkami Dla Gminy Liniewo na lata 2014-2017 został uchwalony uchwałą Rady Gminy Liniewo nr XL/277/2014 z dnia 29 sierpnia 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. poz. 3175 z dnia 24 września 2014 r. W roku 2018 dokonano aktualizacji gminnej ewidencji zabytków zweryfikowanej na podstawie wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz zmian, które nastąpiły w terenie. w roku 2019 zaplanowano przygotowanie programu na kolejne lata.

Strefą ochrony konserwatorskiej objęto układy ruralistyczne następujących wsi: Wysina i Garczyna. Dla miejscowości tych należy sukcesywnie wykonywać opracowania historyczno-ruralistyczne oparte na materiałach archiwalno-kartograficznych oraz analizie zachowanej i ukształtowanej przestrzeni. Opracowania powinny określić walory kulturowo-przestrzenne miejscowości i zasady ich ochrony.

Strefy pośredniej ochrony konserwatorskiej obejmują ochroną ekspozycję bierną i czynną zespołów zabytkowych poprzez częściowy zakaz zabudowy bądź ograniczenie gabarytów nowych budynków, a także przestrzeganie określonych zasad odnoszących się do istniejącej i nowej zabudowy. Ponadto w ewidencji zabytków przyjęto ponad 80 obiektów z terenu całej gminy.

Program ten zakłada dwa priorytetowe zadania:

- PRIORYTET 1.** Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania
- PRIORYTET 2.** Wzmacnianie tożsamości kulturowej oraz upowszechnianie wiedzy o dziedzictwie kulturowym i walorach turystycznych gminy

W ramach określonych celów operacyjnych dokonano m.in. następujące działania:

1. Wykorzystano miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego jako instrumentu się do poprawy ładu przestrzennego gminy oraz ochrony zabytków w miejscowości Garczyn, Stary Wiec, Sobącz.
2. Monitorowano stan zachowania zabytków.
3. Objęto ochroną prawną szczególnie wartościowych zabytków (m.in. dwór w Sobączu, obiekty folwarczne w Bukowym Polu),
4. Wykorzystano imprezy masowe organizowane w gminie w celu promowania dziedzictwa kulturowego gminy (m.in. imprezy w Garczynie i Wysinie),
5. Wybudowano sieć tablic informacyjnych w wielu miejscowościach z opisem historycznym wsi.

V. STAN MIENIA KOMUNALNEGO GMINY LINIEWO

W roku 2018 po przeprowadzonej analizie stanu mienia komunalnego pod względem zgodności z ewidencją gruntów i budynków Starostwa Powiatowego stan mienia komunalnego aktualizowany jest na bieżąco. Stan mienia komunalnego w zakresie gruntów zmienił się w wyniku przejęcia działek drogowych, przejęcia gruntów w ramach wieczystego użytkowania po byłym torowisku oraz w wyniku sprzedaży działek letniskowych, budowlanej i usługowo-przemysłowej. Łączna powierzchnia gruntów należących do gminy wynosi 259,3077 ha, w tym grunty gminy przekazane w użytkowanie wieczyste stanowią 1,1806 ha, a grunty stanowiące własność Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym Gminy Liniewo stanowią 6,6477 ha; razem jest to powierzchnia 265,9554 ha.

W ciągu roku dokonano sprzedaży trybie przetargu nieograniczonego dwóch działek letniskowych o powierzchni łącznej 0,2488 ha na terenie obrębu geodezyjnego Liniewo, działki budowlanej o powierzchni 0,0066 ha w miejscowości Orle obręb Garczyn oraz jednej działki usługowo-przemysłowej o powierzchni 1,7965 ha na terenie obrębu geodezyjnego Płachty. W 2018 roku Gmina Liniewo przejęła w formie darowizny od właścicieli prywatnych, dwie działki drogowe w obrębie Wysin o powierzchni łącznej 0,1027 ha.

Użytkowanie wieczyste

W 2018 roku dwie działki o nr geod. 146 i 247 o powierzchni łącznej 3,33 ha położone w obrębie geodezyjnym Iłownica, stanowiące własność Skarbu Państwa, zostały przejęte w ramach użytkowania wieczystego od PKP SA.

Dzierżawa gruntów

Gmina Liniewo dzierżawi dzierżawcom grunty rolne oraz gruntów pod budynkami na podstawie 82 umów, których powierzchnia ogólna wynosi 41,4673 ha. W trakcie roku

przeprowadzono przetargi na dzierżawę gruntów, których umowa wygasła. Łączna kwota za dzierżawę tych nieruchomości oraz najem lokali wyniosła: 81.533,93 zł.

Zestawienie mienia komunalnego gminy Liniewo na dzień 31 grudnia 2018r.

LP.	OBRĘB, WIEŚ	RAZEM GRUNTY W HA
1.	Chrzutowo	10,7538
2.	Garczyn, Orle	36,6804
3.	Głodowo	41,8438
4.	Iłownica	15,4619
5.	Liniewo	62,1263
6.	Lubieszyn	16,9801
7.	Milonki	5,1963
8.	Płachty	19,2106
9.	Sobącz	12,0098
10.	Stary Wiec	14,2098
11.	Wysin	24,8349
OGÓŁEM		259,3077
Grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym		6,6477
Razem:		265,9554

Źródło: opracowanie własne

VI. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

I. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych (art. 21 uzwizność - przedsiębiorstwo)

Przedsięwzięcia rozwojowo- modernizacyjne przewidziane na lata 2018-2021.

Lp	Zadanie rozwojowo-modernizacyjne	Nakłady w tys. zł.			
		2018	2019	2020	2021 i lata następne
I	Urządzenia wodociągowe	1586	576	316	500
1	Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody w Lubieszynie	1300			
2	Rozbudowa ujęcia w Starym Wiecu, budowa zbiorników w Wysinie, budowa sieci wodociągowej w Wysin-Chrósty Wysińskie	150	210	230	
3	Wymiana i modernizacja sieci wodociągowej w Garczynie			50	500
4	Przebudowa ujęcia wody w Liniewie	36	36	36	
5	Przebudowa sieci wodociągowej w Lubieszynie	100	330		
II	Urządzenia kanalizacyjne	650	2185	105	1112
1	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Lubieszynie	650	2130		
2	Budowa, modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Liniewo (sieci kanalizacji sanitarnej, oczyszczalnia ścieków, przepompownie)			50	1112
3	Modernizacja sita pionowego		55	55	

Powyższa informacja wynika z UCHWAŁY NR XXIV/296/2018 RADY GMINY LINIEWO z dnia 27 marca 2018 r.w sprawie uchwalenia „Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2018-2021”. W związku z koniecznością zmiany terminów realizacji poszczególnych elementów informacja w zakresie realizacji oraz kosztów ulega na bieżąco modyfikacji w zależności od obecnej sytuacji związanej z realizacją przedsięwzięć.

Krótkie omówienie zadań wynikających z planu dla gminy (2018r)

a) Przedsięwzięcia dotyczące budowy, przebudowy i remontów infrastruktury drogowej:

1. Modernizacja drogi o nawierzchni bitumiczno-asfaltowej w Sobączu

- 640mb (długości)
- koszt po przetargu **311.513,09 zł**,
- dotacja z Województwa Pomorskiego dla tego zadania wyniosła: **110.745,00 zł**

2. Modernizacja drogi z płyt yomb w Liniewie ul. Polna

- 500 mb (długość)
- Koszt **121.930,65 zł**,

3. Modernizacja drogi z płyt yomb w Milonkach oraz Liniewie ul. Łąkowa

- 460 mb (długość)
- Koszt **112.176,29 zł**,

4. Modernizacja drogi z płyt yomb w Liniewo - Płachty

- 270 mb (długość)
- Koszt **65.842,55 zł**,

5. Modernizacja drogi o nawierzchni bitumiczno-asfaltowej w Chrztownie

- 180 mb (długość)
- Koszt **80.689,23 zł**,

6. Modernizacja drogi o nawierzchni bitumiczno-asfaltowej w Płachtach

- 270 mb (długość)
- Koszt **128.854,20 zł**,

7. Modernizacja drogi o nawierzchni bitumiczno-asfaltowej w Chrztownie

- 450 mb (długość)
- Koszt **140.406,00 zł**,

8. Modernizacja drogi o nawierzchni bitumiczno-asfaltowej w Liniewskich Górach

- 270 mb (długość)
- Koszt **107.335,89 zł**,

9. Modernizacja drogi o nawierzchni z kostki betonowej w Orlu

- 1510m² (powierzchnia)

- Koszt **187.187,55 zł**,
- 10. Modernizacja dróg na terenie osiedla w Głodowie**
- 1168m² (powierzchnia)
 - Koszt **134.149,95 zł**,
- 11. Modernizacja drogi o nawierzchni bitumiczno-asfaltowej w Iłownicy**
- 440 mb (długość)
 - Koszt **190.361,75 zł**,
- 12. Modernizacja drogi o nawierzchni bitumiczno-asfaltowej w Lubieszynku**
- 400 mb (długość)
 - Koszt **176.254,26 zł**,
- 13. Modernizacja drogi o nawierzchni bitumiczno-asfaltowej w Wysinie ul. Wiejska**
- 270 mb (długość)
 - Koszt **122.537,52 zł**,
- 14. Modernizacja drogi o nawierzchni bitumiczno-asfaltowej w Chrtowo**
- 300 mb (długość)
 - Koszt **131.293,89 zł**,
- 15. Modernizacja drogi o nawierzchni bitumiczno-asfaltowej w Chróściach Wysińskich**
- 700 mb (długość)
 - Koszt **289.828,59 zł**,
- 16. Modernizacja drogi o nawierzchni bitumiczno-asfaltowej w Liniewie (2 etapy) ul. Kasztanowa, Spokojna, Tęczowa wraz z budową infrastruktury towarzyszącej chodniki, kanalizacja deszczowa, separatory, oświetlenie**
- 630 mb (długość)
 - Koszt **1.253.047,17 zł**,
 - dotacja z Wojewoda Pomorski dla tego zadania wyniosła: **550.000,00 zł**
- 17. Modernizacja drogi o nawierzchni z kruszywa kamiennego w Garczynie wraz z budową wjazdu na boisko**
- 230 mb (długość drogi), 138m² (powierzchnia kostki)
 - Koszt **44.501,85 zł**,
- 18. Modernizacja parkingu gminnego w Liniewie**
- Blisko 700 m² (powierzchnia)

- Koszt **87.457,23 zł**,

19. Likwidacja wiaduktu w Liniewie ul. Pstrąga i Gruszki

- Koszt 22.755,00 zł

b) Przedsięwzięcia dotyczące infrastruktury wodociągowo – kanalizacyjnej:

1. Kanalizacja sanitarna + wodociąg w Lubieszynie

- koszt po ostatnim postępowaniu przetargowym wyniósł: **3.779,470,64 zł**,
- **3.000.000,00 zł** kanalizacja, **779.470,64 zł** wodociąg,
- dofinansowanie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 -2020 wyniosło 63,63% kosztów kwalifikowalnych ,

2. Stacja Uzdatniania Wody w Lubieszynie:

- koszt po ostatnim postępowaniu przetargowym wyniósł: **1.620,000,00**,
- dofinansowanie 63,63 % kosztów kwalifikowalnych,
- likwidacja jednej studni,
- jedna nowa studnia,
- przebudowa budynku stacji,
- budowę systemu uzdatniania wody,
- budowę dwóch zbiorników retencyjnych wody,
- utwardzenie terenu,
- ogrodzenie całości.

c) Infrastruktura komunalna, oświatowa

1. Dostawa wyposażenia do świetlicy w Starym Wiecu

- Dostawa stołów, krzeseł mebli, wyposażenia AGD
- Koszt **14.058,90 zł**,

2. Dostawa wyposażenia do świetlic w Lubieszynie, Głodowie, Wysinie i Starym Wiecu

- Dostawa stołów, krzeseł mebli, wyposażenia AGD
 - Koszt **31.640,40 zł**,
 - Dofinansowanie **20.132,79 zł** z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020,
- 3. Dostawa i montaż siłowni zewnętrznych na terenie sołectwa Sobącz, Płachty, Deka, Stary Wiec**
- Dostawa po 5 urządzeń na teren każdego sołectwa
 - Koszt **40.000,01 zł**,
- 4. Dostawa i montaż siłowni zewnętrznych na terenie sołectwa Wysin i Głodowo**
- Dostawa po 6 urządzeń na teren każdego sołectwa
 - Koszt **24.477,50 zł**,
 - Dofinansowanie **15.575,03 zł** z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 -2020,
- 5. Modernizacja świetlicy w Chrzowie**
- W zakresie prac wykonano prace modernizacyjne na zewnątrz budynku, wykonanie elewacji ścian cokołu z płytek klinkierowych
 - Koszt **25.407,73 zł**,
- 6. Budowa świetlicy wiejskiej w Starym Wiecu**
- W ramach zadania wykonano budynek o konstrukcji szkieletowej. Budynek pokryty dachówką. W budynku wykonano salę, kuchnię z zapleczem, toalety oraz pomieszczenie gospodarcze. Teren wokół budynku został w części zagospodarowany.
 - Koszt **397.501,00 zł**,
- 7. Modernizacja strażnicy OSP w Liniewie**
- Prace remontowe polegały na wykonaniu termomodernizacji budynku strażnicy OSP oraz na wymianie bram wjazdowych.
 - Koszt **64.356,53 zł**,
- 8. Modernizacja świetlicy w Wysinie**

- Prace remontowe polegały na wykonaniu remontu sali oraz zaplecza sanitarnego i gospodarczego. W ramach zadania dokonano modernizacji instalacji elektrycznej, oświetlenia, wymianie stolarki okiennej.
- Koszt **92.990,03 zł**,

9. Modernizacja świetlicy wiejskiej przy OSP w Głodowie

- Prace polegały wykonaniu prace remontowo-budowlanych zaplecza kuchennego w pomieszczeniu świetlicy przy OSP w Głodowie.
- Koszt **25.096,36 zł**,

VII. ŚRODOWISKO

Plan gospodarki niskoemisyjnej (fundusze UE)

Niniejszy dokument został przyjęty uchwałą Nr XVIII/153/2016 Rady Gminy Liniewo z dnia 30 sierpnia 2016.

Plan gospodarki niskoemisyjnej (PGN) sporządzony został dla Gminy Liniewo, w jej granicach administracyjnych. Częścią PGN jest baza danych zawierająca wyselekcjonowane i usystematyzowane informacje pozwalające na ocenę gospodarki energią w Gminie oraz w jej poszczególnych sektorach i obiektach (rok bazowy to 2014 r.).

Celem nadrzędnym opracowania PGN było ustalenie potrzeb i problemów występujących na terenie Gminy w zakresie gospodarki niskoemisyjnej oraz wyznaczenie kierunków działań, które mają m.in. przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tzn.:

- redukcji emisji gazów cieplarnianych,
- zwiększenia udziału energii pochodzącej z źródeł odnawialnych (OZE),
- redukcji zużycia energii finalnej, poprzez podniesienie efektywności energetycznej.

Dodatkowo celem sporządzenia i wdrażania PGN dla Gminy Liniewo jest zapewnienie korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych, zgodnie z zasadą rozwoju zrównoważonego, płynących z działań zmniejszających emisje. PGN dla Gminy Liniewo jest odzwierciedleniem potrzeby kształtowania postaw i działań na rzecz budowania gospodarki niskoemisyjnej, wynikających zarówno ze zobowiązań międzynarodowych Polski, jak i z założeń polityki krajowej.

CEL GŁÓWNY:

Celem głównym planu wdrażania gospodarki niskoemisyjnej na terenie Gminy Liniewo jest osiągnięcie do 2020 roku:

– redukcji emisji dwutlenku węgla o ok. 13,6% w stosunku do roku bazowego 2014, tzn. redukcji emisji CO₂ o ok. 1 845 ton (z ok. 13 541,6 ton w 2014 r. do ok. 11 696,9 ton w 2020 r.);

– redukcji zużycia energii finalnej poprzez działania na rzecz wzrostu efektywności energetycznej

o ok. 10,0% w stosunku do roku bazowego 2014, tzn. redukcji zużycia energii o ok. 3 493,2 MWh (z ok. 34 897,5 MWh w 2014 r. do ok. 31 404,3 MWh w 2020 r.);

– wzrostu udziału energii pochodzącej z odnawialnych źródeł w stosunku do roku bazowego 2014 o 5,4 pkt % (z 21,7% - 7 585,6 MWh w 2014 r. do wartości 27,2% - 8 530,4 MWh w 2020 r.

ZADANIA:

1. Przebudowa źródeł energii cieplnej wraz z automatyką czasowo-pogodową w budynkach i obiektach użyteczności publicznej
2. Przebudowa źródeł energii cieplnej wraz z automatyką czasowo-pogodową w budynkach obiektach niepublicznych
3. Poprawa efektywności energetycznej przez kompleksową termomodernizację budynków i obiektów użyteczności publicznej
4. Poprawa efektywności energetycznej przez kompleksową termomodernizację budynków i obiektów niepublicznych
5. Modernizacja oraz rozbudowa systemu wod-kan
6. Budowa energooszczędnych u pasywnych budynków komercyjnych
7. Modernizacja stanu dróg w celu ograniczenia emisji liniowej
8. Wzrost znaczenia alternatywnych środków transportu
9. Modernizacja oświetlenia ulic
10. Rozwój mikro instalacji i małych instalacji OZE na potrzeby budynków i obiektów użyteczności publicznej i niepublicznej
11. Ochrona przestrzeni Gminy i warunków życia ludzi przed negatywnym oddziaływaniem odnawialnych źródeł energii
12. Aktualizacja PGN
13. Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego aspektów wpływających na środowisko
14. Wdrażanie systemu zielonych zamówień i zakupów publicznych
15. Działania edukacyjne i promocyjne struktur administracyjnych, edukacja w zakresie zagadnień związanych z ograniczeniem zużycia energii i emisji
16. Dążenie do gazyfikacji gminy.

W 2018 roku realizowane były zadania określone w pkt:

- a) 1 (Świetlica Stary Wiec)
- b) 2 (indywidualne gospodarstwa i firmy)
- c) 3 (OSP Liniewo, Świetlica Chrzutowo)
- d) 4 (indywidualne gospodarstwa i firmy)
- e) 5 (budowa sieci wod - kan na terenie wsi Lubieszyn) – termin zakończenia 2019r.
- f) 6 brak danych dotyczy indywidualnych gospodarstw
- g) 7 zgodnie z punktem Przedsięwzięcia dotyczące budowy, przebudowy i remontów infrastruktury
- h) 8 zadanie nie realizowane w roku 2018
- i) 9 zadanie nie realizowane w roku 2018

- j) 10 zadanie nie realizowane w roku 2018
- k) 11 (indywidualne gospodarstwa i firmy)
- l) 12 zadanie nie realizowane w roku 2018(plan rok 2020)
- m) 13 zadanie nie realizowane w roku 2018
- n) 14 zadanie nie realizowane w roku 2018
- o) 15 zadanie nie realizowane w roku 2018
- p) 16 zadanie nie realizowane w roku 2018

Program ochrony środowiska

W związku z wejściem w życie nowelizacji ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 r., poz. 672) nastąpiła zmiana sposobu realizacji krajowej polityki ochrony środowiska. Obecnie jest ona prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów

i dokumentów programowych oraz za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska (POŚ).

Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia POŚ jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. Program ochrony środowiska stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu danej JST.

Program ochrony środowiska określa cele, kierunki interwencji i zadania, ich harmonogram oraz środki niezbędne do osiągnięcia celów. Do każdego celu przypisany jest wskaźnik, czyli takie liczbowe przedstawienie stanu lub tendencji, które określa w sposób mierzalny wpływ podejmowanych działań na środowisko. Wskaźniki są sformułowane w sposób umożliwiający określenie postępu realizacji zadań. Wskaźniki będą narzędziem oceny realizacji POŚ w momencie przygotowywania raportów z jego wykonania.

Przyjęto cele spójne z dokumentami strategicznymi Gminy, tj.:

- Strategia rozwoju Gminy Liniewo.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Liniewo.
- Strategia rozwoju społeczno – gospodarczego Ziemi Kościerskiej na lata 2010 – 2025.
- Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Kościerzyna.
- Programem ochrony środowiska przed hałasem na lata 2013- 2017 z perspektywą na lata następne dla terenów poza aglomeracjami w województwie pomorskim, położonych wzdłuż odcinków dróg krajowych i ekspresowych, których eksploatacja powoduje ponadnormatywne oddziaływanie akustyczne, określone wskaźnikami hałasu LDWN i LN.
- Programem ochrony powietrza dla strefy pomorskiej na lata 2015-2020 z perspektywą na lata następne określony ze względu na przekroczenia dopuszczalnego poziomu zanieczyszczenia powietrza pyłem PM2,5.

- Programem Ochrony Środowiska Powiatu Kościerskiego.
- Programem Ochrony Środowiska województwa pomorskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020.

Głównym celem Gminy Liniewo w latach obowiązywania APOŚ tj. 2016-2023 jest poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy. Gmina planuje budowę sieci wodociągowej Garczyn-Orle wraz z budową układu pompowego II stopnia, przebudowę ujęć w Lubieszynie oraz Liniewie, budowę sieci kanalizacyjnej w Lubieszynie, a także uporządkowanie gospodarki ściekowej w Dece. Ponadto Gmina jest w trakcie opracowywania programu gospodarki niskoemisyjnej, w którym zostaną wyznaczone cele Gminy dotyczące obniżenia emisji CO₂

i poprawy jakości powietrza. Dodatkowo na terenie Gminy będą prowadzone prace związane z poprawą gospodarki odpadami oraz ochroną przyrody zgodnie z poniższą tabelą.

Realizacja zadań przedstawiona w tabeli poniżej wymaga nakładów finansowych znacznie przewyższających możliwości budżetowe Gminy. Istnieje zatem potrzeba pozyskania zewnętrznych źródeł finansowego wsparcia przedsięwzięć inwestycyjnych.

Dla jednostek samorządowych dostępnymi sposobami finansowania inwestycji są:

- środki własne,
- kredyty i pożyczki udzielane w bankach komercyjnych,
- kredyty i pożyczki preferencyjne udzielane przez instytucje wspierające rozwój gmin,
- dotacje państwowe z funduszy krajowych i zagranicznych,
- emisja obligacji

Cele programu, zadania i ich finansowanie

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny
1	Klimat i powietrze	poprawa jakości powietrza	Poziom pyłu zawieszonego PM10 w stosunku do lat ubiegłych	Zmniejszanie zanieczyszczeń powietrza do dopuszczalnych/dopuszczalnych/ocelowych poziomów oraz osiągnięcie pułapu stężenia ekspozycji na pył PM _{2,5}	realizacja programu ochrony powietrza	UG

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny
			Data uchwalenia programu	Opracowanie dokumentów strategicznych dla Gminy w zakresie ochrony środowiska	Program gospodarki niskoemisyjnej, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego i decyzje o warunkach zabudowy	UG
			km zmodernizowanych dróg	Redukcja emisji liniowej	Modernizacja/przebudowa/utwardzenie dróg	UG
			Liczba zmodernizowanych budynków	Ograniczenie i racjonalizacja zużycia energii elektrycznej	Termomodernizacje budynków użyteczności publicznej wymiana systemów grzewczych opartych na paliwie stałym na ogrzewanie gazowe, elektryczne, olejowe, OZE	UG, SP, inne instytucje publiczne
				Przyjęcie przez Gminę roli lidera we wdrażaniu energooszczędnych i ograniczających emisję projektów w sferze publicznej		
				Głęboka termomodernizacja obiektów publicznych i prywatnych z wykorzystaniem OZE do produkcji energii i ciepła	instalowanie odnawialnych źródeł energii - kolektorów słonecznych i paneli fotowoltaiczny	

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny
					ch, pomp ciepła, mikro- lub piko-wiatraków, np. wiatraków o pionowej osi obrotu do montowania na budynkach	
			Liczba osób, która skorzystała z dofinansowania	Modernizacja źródeł energii cieplnej w budynkach prywatnych	wymiana systemów grzewczych	UG
2	Hałas	Ograniczenie hałasu	Poziom dB	Utrzymanie miejsc bez przekroczeń	realizacja programu ochrony przed hałasem	UG
			km zmodernizowanych dróg (UG)		Modernizacja/przebudowa/utwardzenie dróg	
3	Wody podziemne	Ograniczenie zanieczyszczeń wód podziemnych	Parametry wód podziemnych - wyniki	Ocena jakości ujęć pitnych wód podziemnych	Badanie ujęć pitnych wód podziemnych	PPIS
4	Wody powierzchniowe	Ograniczenie zanieczyszczeń wód powierzchniowych	Data przyjęcia planu	Utrzymanie śródlądowych wód powierzchniowych płynących	Opracowanie i przyjęcie planu gospodarowania wodami	ZMiUWW P oddział terenowy w Kartuzach
			Km rzek		Konserwacja	

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik	Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny
		niowych	poddanych konserwacji		bieżąca rzek	h
5	Gospodarka wodno-ściekowa	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej	% osób korzystających z instalacji (UG, GUS)	Podłączenie mieszkańców do sieci wodociągowej	Budowa sieci wodociągowej	UG
			% osób korzystających z instalacji (UG, GUS)	Podłączenie mieszkańców do sieci kanalizacji	Budowa kanalizacji na terenie Gminy	
6	Gospodarka odpadami	Osiągnięcie poziomu odzysku	Ilość przeszkolonych mieszkańców	Prawidłowa segregacja odpadów	Edukacja mieszkańców w zakresie segregacji odpadów	ZUOK „Stary Las” Sp. z o.o.
		Edukacja mieszkańców	Liczba zorganizowanych konkursów /akcji	Informowanie mieszkańców o zagrożeniach związanych z wyrzucaniem śmieci do lasu/na ulicę	Akcja sprzątanie Świata/konkursy	UG
7	Zasoby przyrodnicze, gleby	Utrzymywanie obszarów cennych przyrodniczo	Data uchwalenia Programu	Ochrona zasobów przyrodniczych/zrównoważony rozwój	Utrzymywanie obszarów cennych przyrodniczo	Nadleśnictwo Kościerzyna

Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Liniewo

Niniejszy dokument został przyjęty uchwałą Nr XVIII/154/2016 Rady Gminy Liniewo z dnia 30 sierpnia 2016.

„Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Liniewo”, sporządzony zgodnie z wymaganiami Ustawy Prawo energetyczne (tj. Dz.U. z 2012 r., poz. 1059 z późn. zm.) dla okresu 15 lat (2015-2030).

Zakres opracowania obejmuje:

– ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;

– przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych;

– możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem

energii elektrycznej i ciepła wytwarzanych w odnawialnych źródłach energii, energii elektrycznej i ciepła

użytkowego wytwarzanych w kogeneracji oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji

przemysłowych;

– możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej w rozumieniu ustawy z dnia

15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej;

– zakres współpracy z innymi gminami.

Zaopatrzenie w energię ciepłą:

Prognoza do 2030 r.

Do wyznaczenia prognozy zużycia energii cieplnej na obszarze gminy Liniewo do 2030 r. uwzględniono nieznaczny rozwój sieci ciepłowniczej i/lub budowy nowych przyłączy do sieci oraz przeprowadzenie prac modernizacyjnych kotłowni w miejscowości Orle, polegających na wymianie nieekonomicznych źródeł ciepła oraz wykonanie izolacji termicznej sieci, co również pozwoli na zmniejszenie strat cieplnych na kotłach oraz przy przesyle nośnika na sieci (w sensie planu). Po 2020 r. rozważa się w Gminie możliwość wybudowania rolniczej biogazowni. Pomimo przewidywanych modernizacji sieci ciepłowniczych oraz ewentualnej budowy biogazowni rolniczej, rozwój energetyki nadal opierać się będzie przede wszystkim na bazie rozproszonych indywidualnych urządzeń grzewczych.

Zaopatrzenie w energię elektryczną:

Prognoza do 2030 r.

Do wyznaczenia prognozowanych zmian w zapotrzebowaniu na energię elektryczną przyjęto, że część z planowanych przez Gminę inwestycji zostanie zrealizowana. Dotyczy to m.in. budowy farmy wiatrowej o mocy 34 MW, elektrowni słonecznej o mocy 40 kW i instalacji fotowoltaicznej PV o mocy 99 kW. Rozpatrując strukturę poboru mocy i energii elektrycznej na terenie Gminy prognozuje się nieznaczne ograniczenie zapotrzebowania na energię elektryczną w perspektywie 2030 roku, co jest tendencją zauważalną w przeciągu ostatnich lat zarówno dla obszaru powiatu kościerskiego, jak i gminy Liniewo. Na podstawie przyjętych założeń wyznaczono, że całkowite zużycie energii elektrycznej na terenie gminy Liniewo w

2030 roku wyniesie 10 176 MWh, co będzie wartością o ok. 2,9% mniejszą w odniesieniu do roku 2014.

Zaopatrzenie w paliwa gazowe:

Prognoza do 2030 r.

Mając na uwadze walory gazu ziemnego, jako czynnika energetycznego umożliwiającego realizację

polityki proekologicznej, w prognozie ujęto, że część gminy Liniewo po 2020 roku będzie stopniowo poddawana gazyfikacji. Dodatkowo, uwzględniono, że na terenie Gminy powstanie biogazownia rolnicza, dostarczająca znaczną ilość energii cieplnej. Uwzględniając powyższe założenia, przewiduje się że wykorzystanie paliw gazowych w 2030 roku dostarczy ok. 18 625 GJ energii cieplnej.

VIII. POLITYKA SPOŁECZNA

M. Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych (art. 16a i 17 ups)

1. krótkie omówienie (doroczna ocena zasobów PS i rekomendacje; diagnoza, priorytety i planowane działania, prognoza)

Gmina Liniewo na podstawie art. 16a ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej dokonuje corocznej oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społeczno – demograficznej (infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe, nakłady finansowe ponoszone na zadania pomocy społecznej oraz informacje o osobach i rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Dane z Oceny umożliwiają analizowanie i monitorowanie występowania problemów społecznych oraz planowanie działań aktywizujących jednostki samorządu terytorialnego w obszarze usług społecznych. Na przestrzeni lat 2015 – 2018 można zaobserwować znaczny wzrost kosztów przeznaczonych na usługi opiekuńcze oraz pobyt w domach pomocy społecznej z uwagi na starzenie się społeczeństwa.

2. ocena realizacji w kontekście ostatnich 2-3 ocen zasobów PS.

1) Liczba ludności gminy Liniewo w 2018 r. wynosiła 4.641 osób, z czego 49,8 % stanowiły kobiety a 50,2% mężczyźni. Struktura ludności przedstawia się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 22,1%, osoby w wieku produkcyjnym 59,6%, a w wieku poprodukcyjnym 18,3%. W latach 2012 – 2019 liczba ludności spadła o 0,4%.

2) Według stanu na 31 grudnia 2018 r. stopa bezrobocia w gminie Liniewo wyniosła 2,7% (stopa bezrobocia dla powiatu wyniosła 6,6 % a dla województwa – 6,6%). Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Liniewo w 2018 r. wyniosła 129.

3) W zasobach infrastruktury społecznej gminy znajdują się 4 przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach, dysponujących 162 miejscami, 3 świetlice dla dzieci i młodzieży w tym: 2 przyszkolne, 1 pozaszkolna.

4) W gminie Liniewo z pomocy społecznej w 2018 r. skorzystało 533 osoby, co stanowiło 11,5% wszystkich mieszkańców gminy. W 2018 r. w stosunku do 2015 roku łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zmniejszyła się o 179 osób. Natomiast liczba rodzin zmniejszyła się o 117. W gminie Liniewo najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną w 2018 r. były: długotrwała choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych. W 2018 r. z pomocy pieniężnej skorzystało 175 osób, zaś w postaci świadczeń niepieniężnych 141 osób. Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej dotyczyła 7 osób na łączną kwotę 233.096 zł, nastąpił wzrost w stosunku do 2017 r., gdzie odpłatność dotyczyła 6 osób na łączną kwotę 181.512 zł. W gminie funkcjonował 1 asystent rodziny, który objął swoją opieką 13 rodzin.

5) Ze świadczeń wychowawczych w 2018 r. skorzystało 426 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 21 rodzin. Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku wychowawczego wyniosła 4.008.684,42 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 309.963,07 zł. Liczba pobierających w 2018 roku zasiłek rodzinny wyniosła 333 rodziny. W stosunku do roku poprzedniego zmalała o 16 rodzin. Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku rodzinnego wyniosła 2.677.766,91 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 175.454,02 zł.

6) W 2018 r. kadra Ośrodka liczyła 12 osób w tym: kadra kierownicza 1 osoba, pracownicy socjalni 3 osoby, pozostali pracownicy 8 osób (w tym 1 osoba przebywa na urlopie macierzyńskim). Spośród zatrudnionych w Ośrodku 8 pracowników posiada wykształcenie wyższe, 4 wykształcenie średnie. Specjalizację I i II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego posiada 2 pracowników socjalnych. Wśród pracowników Ośrodka 2 osoby posiadają specjalizację z organizacji pomocy społecznej.

Program przeciwdziałania narkomanii (art. 10 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii)

1. krótkie omówienie (diagnoza problemów uzależnień od narkotyków, działania, efekty; punkt konsultacyjny ds. narkomanii);

Gminna Komisja ds. Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zwalczenia Narkomanii w 2018r. prowadziła profilaktykę zgodnie z programami: Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Narkomanii.

1.Realizowanie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w szkołach w formie warsztatów.

a/"Zaplatani w sieci" dla kl. 0-6,

b/"W sieci Internetu, zasady bezpieczeństwa w sieci" kl.7-8,

c/"AIDS i HIV" kl. III Gimnazjum,

d/"Mobing rówieśniczy kl. V-VII,

e/"Drzazgi" poruszający problem narkomanii-wszystkie szkoły

2. Objęcie terapią dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych.
3. Prowadzenie na lekcjach wychowawczych kampanii dotyczącej promowania zdrowego stylu życia.
4. Prowadzenie kampanii edukacyjnej przy pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej i Niepublicznego Ośrodka Zdrowia wśród osób z grupy podwyższonego ryzyka głównie kobiet i osób pochodzących z rodzin alkoholików oraz kobiet w ciąży.
5. Rygorystyczne przestrzeganie zakazu spożywania alkoholu w miejscu pracy oraz niedopuszczanie do pracy osób nietrzeźwych.
6. Egzekwowanie przestrzegania zakazu reklamy alkoholu.

Działania dotyczące pomocy osobom uzależnionym od alkoholu

1. Prowadzenie edukacji w placówkach oświatowych i Niepublicznego Ośrodka Zdrowia, rozpoznawaniu wczesnych objawów choroby alkoholowej.
2. Motywowanie osób uzależnionych do rozpoczęcia procesu leczenia i wyjścia z uzależnienia oraz kierowanie tych osób do odpowiedniej instytucji, Osoby uzależnione od używek są kierowane do Gminnej Komisji gdzie jest przeprowadzona rozmowa na temat uzależnienia a następnie propozycja pojechania do Poradni Odwykowej na leczenie odwykowe. Komisja wezwała na rozmowę 17 osób uzależnionych od alkoholu. Część wyraziło zgodę na podjęcie leczenia otwartego w Poradni Odwykowej w Kościerzynie.
3. Kierowanie pacjentów uzależnionych od alkoholu, na badanie przez lekarza biegłego specjalistycznych celu wydania opinii specjalistycznych zakresie uzależnienia od alkoholu ze wskazaniem zakładu leczniczego. (7 osób), które nie wyraziły zgody, skierowano do sądu w celu leczenia zamkniętego w Szpitalu Psychiatrycznym w Stargardzie Gd. Wynikało to z opinii biegłych psychiatrów.
4. Zwracanie się do Sądu Grodzkiego z wnioskiem o wysyłanie na przymusowe leczenie -7 osób.
5. Doskonalenie i upowszechnianie standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Doskonalenie metod interwencji w sytuacjach przemocy w rodzinie w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.
7. Zapewnienie anonimowości.
8. Prowadzenie świetlicy opiekuńczych dla dzieci z rodzin patologicznych i dysfunkcyjnych- prowadzona była jedna świetlica opiekuńcza w Liniewie do których uczęszcza 17 dzieci z rodzin patologicznych w której dzieci mogą odrabiać lekcje, bawić się i porozmawiać o swoich problemach z wykwalifikowanymi pedagogiem. Dostają jeden suchy posiłek, świetlica jest czynna 3 godziny dziennie dwa razy w tygodniu. Dzieci korzystają z gier i sprzętu sportowego, który został zakupiony na potrzeby świetlicy.
9. Prowadzenie edukacji społecznej. Dofinansowano imprezy okolicznościowe z okazji : „Dzień Dziecka” oraz” Zawody Wędkarskie”, akademii rowerowej dla dzieci na Dzień

Dziecka, corocznie imprezy Powiatowe „Światowego Dnia Zdrowia „w zakresie profilaktyki uzależnień, zdrowego stylu życia, prawidłowego odżywiania oraz zdrowia psychicznego.

10. Wysyłanie dzieci na turnusy profilaktyczno-wychowawcze dla dzieci z rodzin patologicznych Wysłano 10 dzieci z rodzin patologicznych na kolonie profilaktyczne..

11. Podnoszenie poziomu kompetencji zawodowych i organizacyjnych przedstawicieli komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkolenia dla pełnomocnika i członków komisji.

12. Pomoc psychologiczna i terapeutyczna dla osób uzależnionych i współuzależnionych wysyłanie do odpowiednich poradni w Kościerzynie.

13. Dofinansowanie wycieczek, wyjazdów na basen, kino, konkursów, obozów dla dzieci i młodzieży związanych z tematyką alkoholową w celach profilaktycznych i terapeutycznych.

Obecnie w przygotowaniu jest diagnoza problemów uzależnień. Program jest realizowany zgodnie z harmonogramem i wielkością środków budżetowych

IX. KULTURA, SPORT I REKREACJA

GOKSiR w Liniewie jako placówka istnieje od 1990 roku, prowadzi działalność w zakresie organizacji imprez kulturalno-sportowych, organizacji czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz rozwoju amatorskich kółek zainteresowań. Poprzez swoją działalność integruje lokalne społeczeństwo, stwarza możliwość współpracy z miejscowymi organizacjami społecznymi takimi jak m.in.: Prężnie działające Koła Gospodyń Wiejskich, Ochotnicze Straże Pożarne, stowarzyszenia, fundacje tak, także Rady Sołeckie i inne.

Zgodnie z zainteresowaniem zapotrzebowaniem dzieci i młodzieży, prowadzi się zajęcia w zespołach artystycznych, które odbywają się po godzinach lekcyjnych.

Cykliczne, coroczne imprezy o charakterze masowym to przede wszystkim: festyny rekreacyjno - sportowe dla dzieci i młodzieży, Dzień Dziecka, imprezy andrzejkowe i mikołajkowe, święta seniorów, w święta Dni Babci i Dziadka, w sezonie letnim zabawy taneczne na wolnym powietrzu ,pikniki , wycieczki , systematyczne wyjazdy do kin i teatrów, tydzień sportu na boisku sportowym „ ORLIK”, zabawy karnawałowe, sylwester, ferie zimowe, WOŚP, turniej skata sportowego, turnieje tenisa stołowego dla dzieci i , młodzieży i dorosłych, turnieje szachowe, sekcje sportowe dla seniorów, kursy komputerowe dla osób powyżej 60 roku życia....

Ponadto nie zapominamy o Świętach Bożego Narodzenia , oraz Świętach Wielkanocnych...

Dzięki inicjatywie GOKSiR powstały Kluby Seniora, które liczą około 170 osób

Spotkania odbywają się systematycznie co bardzo nas cieszy , to dowodzi , że emeryci i renciści z naszej gminy są bardziej zintegrowani i zaprzyjaźnieni, poprzez wspólne wycieczki , zabawy spotkania, wyjazdy....

Ośrodek Kultury prowadzi sporo sekcji zainteresowań z których jesteśmy dumni. Osoby należące do kółek zainteresowań to głównie dzieci i młodzież z naszej gminy , ale także z gmin sąsiednich obecnie posiadamy 11 sekcji są to (sekcje wokalne, taneczne , plastyczne , nauka gry na instrumentach dętych , gitarze, organach, sekcja piłki nożnej

Dumą GOKSiR jest orkiestra dęta LinStarT, która liczy około 40 osób i uświetnia wszystkie ważne dla naszego środowiska uroczystości gminne oraz reprezentuje nas na zewnątrz gminy (powiat , województwo).

Pracę GOKSiR oraz historię imprez dokumentuje się w kronikach gminnych.

Placówka nasza jest otwarta na wszelkie propozycje i formy współpracy. GOKSiR zawsze stawiał sobie za ważne w swojej działalności organizowanie działań mających na celu integrację lokalnej społeczności.

GOKSiR w Liniewie współpracuje z :

- Urzędem Gminy
- Radą Gminy
- Starostwem Powiatowym w Kościerzynie
- Gminnym Przedszkolem w Liniewie
- ZO w Liniewie, ZO w Garczynie
- Szkołami Podstawowymi w Głodowie Wysinie i Garczynie
- Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Liniewie
- Parafiami w Gminie Liniewo
- Gminą Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Sołectwami z Gminy Liniewo
- Jednostkami OSP w Gminie Liniewo
- Biblioteką Publiczną w Liniewie
- Kołami Gospodyń Wiejskich w Gminie Liniewo
- Klubami Seniora w Gminie Liniewo
- Domem Samopomocy w Lubieszynie (Sprawni Inaczej)

Budżet GOKSiR wynosi w 2018 roku 309.100 zł. W jednostce tej zatrudnione są :
4 osoby: dyrektor, instruktor, pracownik gospodarczy, księgowa (1/4 etatu).

Orlik

Obiekt sportowo rekreacyjny „Orlik” w Liniewie od momentu powstania w 2010 roku udostępniony został do użytku codziennie przez 4 godziny od poniedziałku do niedzieli. Płyta główna szybko stała się areną cyklicznych imprez piłkarskich moc sportowej rywalizacji dla chętnie oglądających ją widzów. Kolejna szósta edycja ligi już niebawem, na którą już teraz zapraszamy.

Kolejną cykliczną imprezą piłkarską na liniewskim orliku jest szkolna liga piłki nożnej klas gimnazjum i reprezentacji podstawówki. W tych corocznych rozgrywkach także nie brakuje emocji, sportowej rywalizacji i zaangażowania młodych adeptów sztuki piłkarskiej.

Liniewski obiekt stał się również ulubionym miejscem rozgrywek nieco starszych wiekiem zawodników. Cykliczne rozgrywki oldboyów z Liniewa, Nowej Karczmy, Kościerzyny czy Wielkiego Klincza to kolejna cykliczna impreza sportowa, która zagościła w tym miejscu a w walce o puchar GOKSiR w Liniewie starsi panowie ponownie powracają do swoich najlepszych młodych lat.

Sierpniowy festyn sportowy w Liniewie od lat stał się okazją do sportowych zmagania i tym razem nie tylko piłkarskich. W ramach festynu organizowane są zawody piłkarskie wspomnianych już oldboyów, ale i również turnieje piłki siatkowej, koszykówki ulicznej czy turnieje tenisa ziemnego. Ten ostatni dzięki dużemu zainteresowaniu doczekał się na przestrzeni ostatnich lat swojego Grand Prix o puchar wójta gminy Liniewo.

Oprócz imprez cyklicznych liniewski orlik jest organizatorem jednorazowych imprez sportowo rekreacyjnych takich jak np. dzień dziecka letni tydzień sportu itp.

Co najważniejsze, kompleks sportowy „Orlik” w Liniewie stał się miejscem częstych spotkań całych rodzin i to wielopokoleniowych, które wspólnie na sportowo spędzają czas wolny.

X. REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY

Realizacja uchwał Rady Gminy Liniewo w 2018 roku

1. Ilość podjętych uchwał: 97
2. Kto był wnioskodawcą: Wójt Gminy Liniewo
3. Ile było uchwał opublikowanych w dzienniku urzędowym: 27
4. Ile uchwał nie wykonano: 0
5. Ile uchwał zostało uchylone przez nadzór: 0
6. Ilościowy podział uchwał według referatów:

Nazwa referatu	Ilość uchwał
Finansowy	36
Rolnictwa i Gospodarki Nieruchomościami	21
Gospodarki Komunalnej i Rozwoju	11
Organizacyjny	29
Suma	97

Oświata i edukacja

Zespół Oświatowy w Liniewie

SZKOŁA PODSTAWOWA		
KLASA	LICZBA UCZUÓW	LICZBA ODDZIAŁÓW
I	20	1
II	11	1
III	20	1
IV	20	1
V	39	2
VI	27	1
VII	47	2
VIII	57	2
Suma	241	11

GIMNAZJUM		
KLASA	LICZBA UCZIOŹÓW	LICZBA ODDZIAŁÓW
I	0	0
II	0	0
III	40	2
Suma	40	2

Ogólna liczba uczniów	Ogólna liczba oddziałów
353	16

Zespół Oświatowy w Garczynie

PRZEDSZKOLE		
KLASA	LICZBA UCZIOŹÓW	LICZBA ODDZIAŁÓW
Poniżej „0”	10	1
1„0”	21	1
Suma	31	2

SZKOŁA PODSTAWOWA		
KLASA	LICZBA UCZIOŹÓW	LICZBA ODDZIAŁÓW
I	9	1
II	10	1
III	0	0
IV	8	1
V	7	1
VI	10	1
Suma	44	5

Ogólna liczba uczniów	Ogólna liczba oddziałów
75	7

Szkoła Podstawowa im. Ks. J Sobisza w Wysinie

PRZEDSZKOLE		
KLASA	LICZBA UCZIÓN	LICZBA ODDZIAŁÓW
Poniżej „0”	17	1
„0”	13	1
Suma	30	2

SZKOŁA PODSTAWOWA		
KLASA	LICZBA UCZIÓN	LICZBA ODDZIAŁÓW
I	8	1
II	9	1
III	7	1
IV	12	1
V	9	1
VI	8	1
Suma	53	6

Ogólna liczba uczniów	Ogólna liczba oddziałów
83	8

Szkoła Podstawowa w Głodowie

PRZEDSZKOLE		
KLASA	LICZBA UCZIÓN	LICZBA ODDZIAŁÓW
Poniżej „0”	16	1
„0”	8	1
Suma	24	2

SZKOŁA PODSTAWOWA		
KLASA	LICZBA UCZIÓN	LICZBA ODDZIAŁÓW
I	10	1
II	6	1

III	7	1
IV	12	1
V	11	1
VI	12	1
Suma	58	6

Ogólna liczba uczniów	Ogólna liczba oddziałów
82	8

Ilość nauczycieli w poszczególnych szkołach:

- a) ZO w Liniewie: 37 nauczycieli
- b) ZO w Garczynie: 13 nauczycieli
- c) SP w Wysinie: 15 nauczycieli
- d) SP w Głodowie: 14 nauczycieli

Ilość zatrudnionych nauczycieli w poszczególnych szkołach z awansami zawodowymi

Nazwa szkoły	Stopnie awansu zawodowego			
	stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany
ZO w Liniewie	2	6	4	25
ZO w Garczynie	---	3	5	5
SP w Wysinie	1	3	8	3
SP w Głodowie	1	3	5	5
Suma	4	15	22	38

Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego

Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego, zwany „planem transportowym” dla Gminy Liniewo został przyjęty uchwałą Nr XV/103/2016 Rady Gminy Liniewo z dnia 15 kwietnia 2016 r. Plan obowiązkowo opracowują gminy liczące co najmniej 50 tyś. mieszkańców (art. 9 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy). Gmina Liniewo opracowała i przyjęła plan transportowy z uwagi na możliwość włączenia do powiatowej strategii dowozów szkolnych, które funkcjonują jako regularne przewozy osób w krajowym transporcie drogowym.

Ustawa zobowiązuje do koordynacji planów transportowych, wójt uwzględnia plan opracowany przez starostę, starosta przez marszałka a marszałek plan opracowany przez ministra do spraw transportowych. Z uwagi jednak, że ustawa przesuwająca ostateczne wprowadzenie w życie planu transportowego, obecnie do 1 stycznia 2020 r., Starosta Kościerski nie opracował strategii transportowej, co powoduje, że strategia transportowa Gminy Liniewo nie może być stosowana, ponieważ nie można jej skoordynować z innymi. Strategia Gminy Liniewo została opracowana i dostosowana do Projektu Planu Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego na lata 2015 – 2025 dla Powiatu Kościerskiego i gmin ościennych związanych porozumieniem według wersji z dnia 30 czerwca 2015 roku.

Dowozy szkolne i transport.

Dowozy szkolne

Dowozy szkolne zorganizowane są w następujący sposób:

1. Regularnymi przewozami osób w krajowym transporcie drogowym: dwa kursy autobusowe linii 427 – Liniewo – Sobącz – Liniewo – Garczyn – Liniewo. Numer linii: 36472 i linią 473 – Liniewo – Iłownica – Głodowo – Wysin – Liniewo. Numer linii: 36473.
2. Dwoma busami gminnymi obsługujące miejscowości, do których autobusy kursowe nie docierają.
3. Indywidualnymi umowami dla dowozów uczniów niepełnosprawnych.

Łącznie dowożonych jest ok. 300 uczniów dziennie: 225 uczniów autobusami, 69 uczniów busami, 5 – 8 uczniów niepełnosprawnych.

Łączny koszt dowozów w 2018 r. wyniósł – 330.744,87 zł.

Transport

Gmina w 2018 roku dofinansowała przedłużenie 3 kursów autobusowych prowadzonych przez PKS Starogard Gdański:

- 1) z Liniewa do Garczyna i z powrotem – 2 kursy w godzinach rannych i południowych;
- 2) z Lubieszyna do Wysina i z powrotem – 1 kurs w godzinach południowych;
- 3) z Wysina do Starego Wieca i z powrotem – 2 kursy w godzinach rannych i południowych.

Przedłużenie kursów było na wniosek mieszkańców, którzy sygnalizowali potrzebę przedłużenia i praktyka wykazała, że była to słuszna decyzja Wójta Gminy. Było to wyjście pod życiowe potrzeby mieszkańców i należy podkreślić, że współpraca z PKS-em układała się poprawnie.

XI. Wsparcie organizacji pozarządowych przez Gminę Liniewo w 2018 r.

Wsparcie dla Organizacji pozarządowych z terenu Gminy Liniewo oparte jest na Programie Współpracy Gminy Liniewo z Organizacjami Pozarządowymi na 2018 r. oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego (zwany dalej Programem) został uchwalony 30 listopada 2017 r. uchwałą Rady Gminy Liniewo XXX/254/2017. Przyjęcie sprawozdania z realizacji Programu jest obowiązkiem gmin wynikającym z art. 5a ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Program w szczególności sprzyja kontynuowaniu i rozwijaniu partnerskiej współpracy pomiędzy gminą a organizacjami i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, rozwojowi tych organizacji, stwarza mieszkańcom gminy szansę poszerzenia aktywności społecznej, a także umożliwia zlecenie realizacji zadań publicznych na rzecz organizacji pozarządowych.

Program jest elementem długofalowej strategii rozwoju Gminy, zwłaszcza w zakresie realizowanej lokalnej polityki społecznej. Nadrzędnym celem Programu jest zapewnienie efektywnego wykonywania zadań własnych Gminy, wynikających z przepisów prawa, poprzez włączenie organizacji pozarządowych w realizację tych zadań. Program określa formy, zasady, zakres współpracy organów samorządowych Gminy Liniewo z organizacjami pozarządowymi, a także priorytety realizowanych zadań publicznych.

Współpraca Gminy Liniewo z organizacjami pozarządowymi i podmiotami o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy, obejmuje współpracę o charakterze finansowym i pozafinansowym:

1. Współpraca finansowa realizowana będzie poprzez:

- 1) zlecenia organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy realizacji zadań – na zasadach określonych w wyżej wymienionej ustawie w formach:
 - a. powierzania wykonywania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji,
 - b. wspierania takich zadań wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji,
 - c. dofinansowanie wkładu własnego organizacji do projektów współfinansowanych ze środków funduszy europejskich i innych źródeł zewnętrznych, a służące realizacji zadań publicznych gminy.
2. Współpraca pozafinansowa będzie obejmowała:
 - 1) wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i współdziałanie w celu podejmowania wspólnych działań,
 - 2) użyczanie sprzętu, udostępnianie sal urzędu, itp.
 - 3) organizowanie otwartych spotkań przedstawicieli organizacji z przedstawicielami samorządu,
 - 4) wspólne rozpoznawanie potrzeb społeczności lokalnej i wspólne planowanie działań służących zaspokojeniu potrzeb społecznych,
 - 5) promowanie przez Gminę Liniewo działalności organizacji pozarządowych.

Udzielone dotacje na wykonanie zadań publicznych w 2018 roku w zakresie:

- 1) wyrównywanie szans edukacyjnych wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych,
- 2) organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży w formach pozaszkolnych,
- 3) wspieranie działań na rzecz osób starszych,
- 4) działania na rzecz zachowania zasobów kulturowych naszego regionu oraz promocja turystyczna Gminy Liniewo,
- 5) integracja i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- 6) zadania z zakresu pomocy społecznej, w tym działania rehabilitacyjne na rzecz osób niepełnosprawnych oraz z zaburzeniami psychicznymi,
- 7) działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych

Lp.	Podmiot	Rodzaj zadania	Nazwa zadania	Wielkość wnioskowanej dotacji (zł)	Otrzymane dofinansowanie (zł)
1.	Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Wsi Wysin	Integracja mieszkańców, promowanie aktywności	Jubileusz 15-Lecia Stowarzyszenia Rozwoju i	3280,00	1900,00

		społecznej	Promocji Wsi Wysin		
2.	Ochotnicza Straż Pożarna w Liniewie	Aktywnego spędzania czasu wolnego, integracja strażaków	Wyjazd integracyjny Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych	3400,00	3100,00
3.	Stowarzyszenie Kół Gospodyń Wiejskich Gminy Liniewo	Działania na rzecz kobiet, integracja, turystyka	Ogólnopolski Zjazd KGW Licheń 2018	4520,00	2000,00
4.	Fundacja Słoneczna Galeria	Promocja kultury	Opera nie taka straszna	1700,00	1000,00
5.	Ochotnicza Straż Pożarna w Wysinie	integracja	Gminne Obchody Dnia Strażaka	3000,00	2000,00

Jedna organizacja zrezygnowała z realizacji projektu Stowarzyszenie Kół Gospodyń Wiejskich Gminy Liniewo.

Gmina Liniewo jest członkiem poprzez swoich przedstawicieli w Lokalnej Grupie Działania „Chata Kociewia”.

Pozyskane i wdrażane/realizowane projekty w 2018 r

1. Projekt „**Edukacja w Gminie Liniewo**” dla pięciu szkół z terenu Gminy Liniewo. Wartość projektu 1 000 322,40 zł, okres realizacji wrzesień 2016 – lipiec 2018. Liczba uczestników projektu 532.
2. Projekt Gminy Liniewo „**Budowa dwóch siłowni zewnętrznych w Wysinie i Głodowie oraz doposażenie czterech miejsc rekreacji**” Głodowo, Lubieszyn, Stary Wiec i Wysin” w ramach Lokalnej Grupy Działania „Chata Kociewia”
3. Wniosek Gminy Liniewo „**Doposażenie 6 świetlic w miejscowościach: Chrósty Wysińskie, Chrtowo, Deka, Iłownica, Orle, Sobącz.**” Gmina Liniewo podpisała umowę z Urzędem Marszałkowskim, rozpoczniemy etap wyboru wykonawców.
4. Wniosek „**Zdrowie pracowników UG, GOPS, SZB, GOKSIR, GBP w Gminie Liniewo**” dofinansowanie RPO WP na lata 2014-2020 z Działania 5.4.2 Zdrowie na rynku pracy. Planowane działania z zakresu profilaktyki zdrowia dla pracowników Urzędu Gminy. Wartość projektu blisko 200 000,00 złotych – przeprowadzono następujące działania: badania profilaktyczne, badania fizjoterapeutyczne, warsztaty z zakresu komunikacji

interpersonalnej, zagrożenia stresem. Prowadzi się zapytania ofertowe na dalsze działania zaplanowane w projekcie.

a. Gmina Liniewo jest członkiem:

- Lokalnej Organizacji Turystycznej „Serce Kaszub” w Kościerzynie,
- Lokalnej Grupy Działania „Chata Kociewia” w Starogardzie Gdańskim,
- Związku Gmin Pomorskich,

b. współpraca międzynarodowa i krajowa:

Gmina Liniewo w ramach współpracy międzynarodowej współpracuje z Gminą Ebsdorfergund w Niemczech

Wójt Gminy Liniewo należy do Metropolitalnego Forum Wójtów, Burmistrzów, Starostów i Prezydentów NORDA w Gdyni,

XII. PODSUMOWANIE

W nawiązaniu do przesłanek i uwarunkowań w zakresie realizacji polityki budżetowej każda gmina powinna prowadzić własną indywidualną politykę budżetową obejmującą zarówno stronę dochodową, jak i wydatkową. Budżet gminy wiejskiej jest szczególnym przypadkiem, który wymaga zastosowania własnej logiki, a nie jakiegokolwiek już istniejącego wzorca. Ograniczenia realizacji polityki budżetowej z kolei mają przesłanki endogeniczne (wewnętrzne) i egzogeniczne (zewnętrzne).

Mając na uwadze wspomniane powyżej ograniczenia egzogeniczne racjonalnym kierunkiem działań władz poszczególnych gmin wiejskich powinno być zwiększanie własnej bazy dochodowej (dochodów budżetowych) oraz minimalizowanie bazy wydatkowej (niektórych wydatków budżetowych poza obligatoryjnymi i sztywnymi). Priorytetem polityki budżetowej gmin powinno więc być wygospodarowanie z bieżącej działalności budżetowej środków na rozwój infrastruktury społecznej, jak i technicznej. Powiększanie bazy dochodowej oraz wygospodarowanie środków na rozwój wynika z celowej, oszczędnej i gospodarnej polityki budżetowej przy realizacji zadań własnych oraz zleconych. Ponadto racjonalna i oszczędna polityka budżetowa gmin wiejskich wynika także z realizacji przyjętych zadań budżetowych po kosztach niższych niż pierwotnie założono i przyjęto w budżecie. Bardzo istotne jest ponadto wprowadzanie oszczędności po stronie wydatkowej poszczególnych budżetów gmin, zwiększanie dochodów budżetowych, wprowadzanie nowych rozwiązań co do dodatkowych zasileń finansowych budżetu (np. odzyskiwanie podatku VAT od zrealizowanych inwestycji, tworzenie stref ekonomicznych, obszarów gospodarczych czy też dolin logistycznych) oraz zwiększanie przychodów ze sprzedaży majątku danej gminy.

Dopiero po sumarycznym (bilansowym) podliczeniu wartości zadań własnych i zleconych można mówić o ustaleniu bazy finansowej (wielkości środków finansowych w budżecie, która może być przeznaczona na ewentualny dalszy, systematyczny rozwój gospodarczy gmin wiejskich). Tylko właściwie prowadzona zbilansowana i racjonalna polityka budżetowa samorządu gminnego może implikować jej rozwój, jednakże polityka ta powinna uwzględniać, w szczególności endogeniczne i egzogeniczne czynniki rozwoju jako źródła możliwych zasileń finansowych. Ustalenie tych czynników jest także wypełnieniem przyjętego celu naukowego rozprawy a mianowicie: „Identyfikacja endogenicznych i egzogenicznych czynników warunkujących rozwój gospodarczy gminy wiejskiej” .

Kluczowym zagadnieniem jest budowanie wspomnianej wcześniej bazy dochodowej z pozyskanych zasileń zewnętrznych oraz wygospodarowaniu tzw. wolnych środków (lub nadwyżki budżetowej), mając na uwadze regułę, iż wydatki bieżące, powiększone o wartość zaciągniętych pożyczek i kredytów powinny być mniejsze lub równe dochodom bieżącym.

Tylko umiejętnie zbilansowana, oszczędna i racjonalnie prowadzona polityka budżetowa gminy stanowi klucz do jej harmonijnego rozwoju. Gospodarkę budżetową gmin ująć można w zakresie pewnych prawidłowości finansowych zachodzących we wszystkich poddanych badaniu gminom (grupie referencyjnej gmin wiejskich). Dochody budżetowe są obrazem zasobności, gospodarności oraz efektu przyjętej polityki budżetowej przez daną gminę wiejską. Utrzymanie wysokiego tempa inwestycji w ramach posiadanych środków własnych wynika z prawidłowo prowadzonej polityki budżetowej badanych gmin wiejskich, właściwej oceny ich możliwości rozwojowych oraz dobrego zbilansowania realizowanej polityki budżetowej. Ponadto istotny dla polityki budżetowej gmin wiejskich w sensie ich rozwoju gospodarczego jest także:

- poziom kompetencji biznesowych tj. wiedzy, umiejętności i doświadczeń menedżerskich kadry kierowniczej w danym samorządzie,
- poziom nadwyżki lub długu i deficytu danej działalności budżetowej gmin, który w istotny sposób wpływa na możliwości rozwoju lub stagnacji gospodarczej danego samorządu. Jeżeli dług i deficyt utrzymywany jest na stosunkowo niskim poziomie to może to nie mieć tak dużego wpływu na zahamowanie zdolności rozwojowych. Z kolei poziom nadwyżki budżetowej w bardzo istotny sposób może wpłynąć na zwiększenie inwestycji prorozwojowych pod warunkiem, że są to inwestycje przyjęte w racjonalny i zasadny sposób,
- poziom inwestycji prywatnych, które są dokonywane na terenie danej gminy, ma także znaczący wpływ na szeroko rozumiany rozwój gospodarczy gmin wiejskich. Od ich poziomu zależy między innymi wielkość wpływów podatkowych budżetu gminy, koniunktura gospodarcza oraz procent bezrobocia na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego ,
- poziom zadłużenia budżetowego danej gminy może mieć pozytywny lub negatywny wpływ na szeroko rozumiany rozwój gospodarczy. Obecnie poziom zadłużenia musi mieścić się w ustawowych granicach możliwości zadłużania się danej jednostki samorządu terytorialnego. Nowa ustawa o finansach publicznych zaproponowała koncepcję indywidualnych wskaźników zadłużenia dla jednostek samorządu terytorialnego. Wskaźniki te po raz pierwszy zaczęły obowiązywać od 01 stycznia 2014 roku.

Podsumowując politykę budżetową badanych gmin wiejskich metodą oceny wskaźnikowej w latach od 2010 do 2015r zauważyć można było, to że bardzo istotna dla tych samorządów i ich rozwoju była stabilność i struktura (bazy dochodowej) Bardzo ważna była umiejętność budowanie potencjału tzw. bazy dochodowej (dochodów własnych) od której wielkości i wartości zależy szansa realizacji większości inwestycji realizowanych na terenie danych gmin. Tylko właściwe określenie wskaźników struktury dochodowej i wydatkowej poszczególnych budżetów ocenianych gmin wiejskich pozwalało na podejmowanie trafnych i bezpiecznych decyzji dla funkcjonowania tych samorządów w przyszłości.

Tylko racjonalne i efektywne zarządzanie menedżerskie zbilansowaną polityką budżetową gmin wiejskich w Polsce może przyczynić się nie tylko do rosnącej roli lokalnych samorządów gminnych w systemie finansów publicznych i gospodarce kraju, ale również do bieżącego wzrostu efektywności przyjętych działań i harmonijnego funkcjonowania finansów samorządu lokalnego gmin wiejskich w Polsce.

W dniu 28 marca 2019r. Rada Gminy Liniewo podjęła uchwałę nr V /40/2019 w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Liniewo (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 2019r. poz. 2166). W uchwale tej ustalono sieci publicznych szkół prowadzonych przez Gminę Liniewo oraz granice obwodów szkół podstawowych, obowiązujące od 1 września 2019r. Na podstawie tej uchwały sieć szkół prowadzonych przez Gminę Liniewo nie ulegnie w najbliższej przyszłości zmianie. Nadal będą funkcjonować cztery szkoły podstawowe, w Garczynie, Głodowie i Wysinie z klasami od 0 -6 , a w Liniewie od 0 – 8 klas.

Gmina Liniewo prowadzi przewidywalną, długoterminową i zrównoważoną strategię rozwoju infrastruktury społecznej i technicznej. Głównym celem jest poprawa warunków, komfortu i jakości życia w tym przestrzeni publicznej w której żyjemy, pracujemy i wypoczywamy. Zakładamy osiągnięcie stabilnego, trwałego i zróżnicowanego rozwoju dla naszych mieszkańców w tym wzrostu warunków poziomu życia obecnych i przyszłych pokoleń.

WÓJT
dr Mirosław Warczak

